

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 31 oktober 1996

§ 153 - 187

Beslutande

Karl-Gunnar Holmqvist (s), ordförande
Nils Sundberg (ns)
Lars Spolander (m)
Kenneth Backgård (ns)
Harry Nyström (v)
Göte Pettersson (fp), § 157-187
Ulla V Holmström (s)
Rune Grankvist (s)

Toivo Hofslagare (s), vice ordförande
Disa Ådemo (s)
Roger Granberg (s)
Eila Oja (s)
Ulf Eriksson (ns), ersättare
Hans Rolfs (s)
Birger Arvidsson (ns)
Stefan Tornberg (c), ersättare, § 153-156

Övriga

Stefan Tornberg (c), ersättare, § 157-187
Tore Öberg, ekonomidirektör
Caj Skoglund, hälso- och sjukvårdsdirektör
Kurt-Åke Hammarstedt, informationsdirektör
Klas Tunbrå, avdelningschef
Björn Wallstén, projektchef, § 153-158

Tomas Keisu, landstingsdirektör
Åsa Sjöström, utredare
Louise Hagström, utredare
Carola Fransson, ekonom
Margareta Karlsson, controller
Gunder Berg, sekreterare

Gunder Berg

Justerat den 5/11 1996

Justerat den 7/11 1996

K-G Holmqvist, ordförande

Kenneth Backgård, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 7/11 1996. Överklagandetiden utgår den 28/11 1996.

Carina Lundberg

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista	3
För kännedom	3
Landstingsdirektörens rapport	3
Rapport om Sunderbyprojektet	13
Delårsrapport januari - augusti 1996	15
Förslag till ny strategi för landstinget	16
Försäljning av Tvätteriet i Boden samt avtal om tvätt- och textiltjänster	17
Landstingsplan 1997 (LP 97)	18
LP 97: Gemensamma planförutsättningar	18
LP 97: Näringspolitik	21
LP 97: Kommunikationer	21
Kultur	22
LP 97: Hälso- och sjukvård	23
LP 97: Tandvård	25
LP 97: Utbildningsverksamhet	26
LP 97: Landstingsgemensam verksamhet	26
LP 97: Ram för investeringar	27
LP 97: Finansiering	27
Motion 9/96 om upphandling av "grön el" (c-gruppen)	31
Motion 10/96 om matinköp inom landstinget (v-gruppen)	34
Motion 11/96 om höjd åldersgräns för vuxenbiljett inom Länstrafiken (v-gruppen)	37
Annonser om landstingsfullmäktiges sammanträden 1997	38
Landstingsfullmäktiges sammanträdesplan för 1997	39
Landstingsstyrelsens sammanträdesplan för 1997	39
Yttrande över rapport om avveckling av amalgam	40
Yttrandet över delbetänkandet (SOU 1996:27) En strategi för kunskapslyft och livslångt lärande	42
Yttrande över slutbetänkandet (SOU 1996:102) TUFF - Teckenspråksutbildning för föräldrar	45
Bolagsordning och aktieägaravtal för bolaget I Norrbotten AB	46
Deklaration om regionalism	48
Medfinansiering av LEADER II-projekt	48
Medfinansiering av AGORA-projektet	50
Medfinansiering av EuroConnect-projektet	51
Medverkan i Swedish Centre i Murmansk	52
Medfinansiering av projekt för arbetshandikappade	53
Medfinansiering av ledarutveckling för kvinnor i Norrbottens län	54
Bidrag till företagarrubileum	55
Bidrag till Agenda 21-utbildning	56
Bidrag till friskvårdsprojekt bland ungdomar	57
Bidrag till friskvårdsprojekt bland pensionärer	57
Riktlinjer för medicinska chefssamråd och programöverenskommelser	58
Försöksverksamhet med fastpristandvård för unga vuxna	60
Fyllnadsval av ledamöter i Samhall Formels regionala råd	61
Landstingsstyrelsens rapport	61
Försäljning och återlämning av bostadsrätter i Kalix och Kiruna	78
Bilaga	80

§ 153

Val av protokolljusterare

Kenneth Backgård (ns) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 154

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs efter komplettering med ärendet "Försäljning och återlämning av bostadsrätter i Kalix och Kiruna".

§ 155

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 156

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 16-96

Landstingsdirektören lämnar följande rapport:

Uppföljning av vårdgarantin

Förvaltningarna har redovisat antal väntande och väntetider för de diagnoser som omfattas av vårdgarantin per den 1 september 1996. I följande tabeller redovisas situationen per den 1 juni och 1 september 1996.

Kranskärlsutredning

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	130	12
	1 sept	135	12

Total ledplastik i höftled

Förvaltning	Datum	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
		Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	40	19	4	>30
	1 sept	8	12	12	>15
Gällivare	1 juni	30	24-32	2	
	1 sept	44	32	3	>40
Piteå	1 juni	2	12	3	20-70
	1 sept	7	20	3	88
Kalix	1 juni	16	24	1	36
	1 sept	11	24	2	36

Total ledplastik i knäled

Förvaltning	Datum	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
		Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	43	26	5	>50
	1 sept	16	16	4	>20
Gällivare	1 juni	21	24-32		
	1 sept	30	32	1	>40

I Luleå-Bodenförvaltningen har både antalet väntande och väntetiderna minskat markant för höft- och knäplastiker sedan föregående mätning. Förvaltningen klarar t o m vårdgarantins krav på längsta väntetid för höftplastik. I övrigt är väntetiderna betydligt över tre månader.

Gråstarr

Förvaltning	Datum	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
		Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	43	>12		
	1 sept	181	12	223	52
Gällivare	1 juni	20	10-12	114	ca 30
	1 sept	2	1	131	2-25
Piteå	1 juni	24	8	80	30
	1 sept	5	8	82	25

Luleå-Bodenförvaltningen har redovisat felaktigt antal väntande per 1 juni. Samtliga förvaltningar klara vårdgarantins krav för prioriterade patienter.

Gallsten

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	57	16-24
	1 sept	66	16-24
Gällivare	1 juni	8	12-14
	1 sept	16	8-12
Kiruna	1 juni	10	15-17
	1 sept	6	6-8

Piteå	1 juni	16	14-21
	1 sept	18	20
Kalix	1 juni	11	12-14
	1 sept	8	9-12

Gällivare, Kiruna och Kalix klarar vårdgarantins krav på längsta väntetid.

Ljumsnbräck

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	57	16-24
	1 sept	97	16-24
Gällivare	1 juni	22	24-32
	1 sept	29	16-20
Kiruna	1 juni	10	15-17
	1 sept	6	4-6
Piteå	1 juni	11	18->
	1 sept	18	20
Kalix	1 juni	7	8
	1 sept	3	4-6

Kiruna och Kalix klarar vårdgarantins krav på längsta väntetid.

Godartad prostataförstoring

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	21	16
	1 sept	21	16
Gällivare	1 juni	9	12-16
	1 sept	16	12-16
Kiruna	1 juni	12	14-16
	1 sept	8	4-6
Piteå	1 juni	11	13-34
	1 sept	15	24
Kalix	1 juni	5	14
	1 sept	3	8-10

Kiruna och Kalix klarar helt vårdgarantins krav på längsta väntetid.

Urininkontinens hos kvinnor

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	43	32
	1 sept	54	32
Gällivare	1 juni	4	1-4
	1 sept	4	7-17
Piteå	1 juni	0	0
	1 sept	1	8
Kalix	1 juni	8	4-6
	1 sept	2	4-6

I Luleå-Boden använder man sig av en ny operationsmetod som de flesta patienterna väljer. Denna metod behärskas f n endast av en läkare, vilket medför

långa väntetider. Fler läkare ska dock lära sig metoden, varför väntetiderna kan förväntas minska.

Prolaps (framfall)

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	47	24
	1 sept	54	24
Gällivare	1 juni	27	4
	1 sept	24	12
Piteå	1 juni	0	0
	1 sept	5	1-8
Kalix	1 juni	3	6
	1 sept	2	4-6

Piteå och Kalix klarar helt vårdgarantins krav på längsta väntetid.

Utprovning av hörapparat

Hörcentral	Datum	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
		Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Boden	1 juni		Klarar garantin		Klarar garantin
	1 sept		Klarar garantin		Klarar garantin
Luleå	1 juni		Klarar garantin		Klarar garantin
	1 sept		Klarar garantin		Klarar garantin
Gällivare	1 juni	12	14	91	32
	1 sept	3	12	80	40
Kiruna	1 juni	8	12	60	40
	1 sept	2	12	62	40
Piteå	1 juni		Klarar garantin		Klarar garantin
	1 sept		Klarar garantin		Klarar garantin
Kalix	1 juni		Klarar garantin		Klarar garantin
	1 sept		Klarar garantin		Klarar garantin

Samtliga hörcentraler klarar vårdgarantins krav på längsta väntetid för prioriterade patienter.

Kommentar

En patient som får tid för ett större ingrepp, t ex en höftledsplastik, strax före sommaren kan välja att vänta med ingreppet till efter sommaren. Detta är en förklaring till variationerna.

Väntetiderna redovisas delvis på olika sätt. En del verksamheter redovisar intervall, t ex 8 - 12 veckor, medan andra redovisar medelvärden, t ex 10 veckor. Den lägsta värdet kan visa den kortaste väntetid som erbjuds, medan det högsta värdet visar den längsta tid en patient fått vänta. Den längre tiden kan bero på att patienten av olika skäl själv bett att få senarelägga ingreppet.

Information från förtroendenämndens kansli för perioden 1 januari - 31 augusti 1996

Nedanstående tabell redovisar antalet ärenden. En patientkontakt blir registrerad som ärende när kansliet vidtar en åtgärd, t ex tar kontakt med en vårdgivare och begär ett yttrande. Om ett samtal med en patient inte leder till någon åtgärd från kansliets sida, sätter detta samtal inte något spår i statistiken. Patienten kanske vill få svar på en fråga och är nöjd med detta.

Under perioden har 243 ärenden registrerats, varav 212 har anknytning till någon av landstingets förvaltningar.

Under perioden har 125 anställda kontaktat förtroendenämndens kansli för samtal om frågor som inte har direkt koppling till ett patientärende.

Kontaktsorsak	Förvaltning								Summa
	L/B	GE	KX	KA	PE	PL	PB	TN	
Bemötande	8	2	2	1	0	1	1	0	15
Ekonomi	6	0	3	0	3	2	0	8	22
Information	4	0	1	0	0	0	0	0	5
Juridik	6	1	1	0	4	0	0	0	12
Medicinsk behandling	56	9	8	10	14	4	2	10	113
Omvårdnad	1	0	0	2	1	0	0	0	4
Organisation/rutiner	15	2	0	0	2	1	0	1	21
Övrigt	8	4	1	2	2	2	0	1	20
Summa	104	18	16	15	26	10	3	20	212

De olika förvaltningarnas andel av ärendemängden är tämligen konstant om man jämför med uppföljning 1-96.

Fördelningen mellan olika kontaktsaker är tämligen konstant med undantag av ekonomi, där andelen ärenden har ökat från 6 till 10 procent jämfört med uppföljning 1-96. Även i de patientkontakter som inte sätter spår i statistiken, är min uppfattning att patienterna lyfter fram ekonomiska aspekter på vården i ökad omfattning.

Informationsträffar med förvaltningschefer och berörda chefsöverläkare har genomförts under september och oktober. Informationen överförs till tjänstemännen på mer detaljerad nivå. Nästa steg i processen är att verksamhetsansvariga efter intern analys beslutar om lämpliga åtgärder med anledning av informationen.

Nästa information ges efter kommande årsskifte i form av förtroendenämndens verksamhetsberättelse.

Anmälan från kansliets arbetsplan

Projekt; Hälso- och sjukvård åt asylsökande och flyktingar

Den 1 januari 1997 förs ansvaret för förläggningssjukvården över till landstingen. Regeringens motivering är att hälso- och sjukvården för asylsökande bör organiseras på samma sätt som för befolkningen i övrigt.

Statens invandrarverk har en flyktingförläggning i Boden med ca 370 platser och härutöver finns ca 80 asylsökande i eget boende spridda över länet. I korthet innebär landstingets ansvar att erbjuda hälsoundersökning och ge

vuxna asylsökande akut sjuk- och tandvård samt vård som inte kan anstå. Asylsökande barn ska erbjudas samma vård som barn bosatta i Sverige.

Under 1996 har bedrivits ett projekt med uppdrag att föreslå riktlinjer för landstingets flyktingsjukvård.

Projektgruppen föreslår att en flyktingmedicinsk enhet skapas vid Björknäs vårdcentral som har geografisk närhet till flyktingförläggningen. Enheten kommer att svara för hälso- och sjukvårdsinsatser åt asylsökande men också ha stödjande och kunskapsförmedlande roll gentemot länets primärvård samt slutenvården. På samma sätt kan vårdcentralens tandvårdsklinik fungera som resursenhet i odontologiska frågor.

Staten behåller kostnadsansvaret. Enligt överenskommelse mellan staten och Landstingsförbundet får landstingen en schabloniserad ersättning med visst belopp per asylsökande med differentiering på fyra olika åldersgrupper. Särskild ersättning lämnas då kostnaden för en vårdkontakt enligt riksavtalet överstiger 50 tkr. Landstinget bör fördela schablonersättningen mellan Bodens primärvårdsförvaltning och tandvårdsförvaltningen.

Projekt; Omhändertagande av misshandlade kvinnor

Under 1996 har ett projekt bedrivits med syfte att förbättra landstingets omhändertagande av misshandlade kvinnor. Projektgruppen har tagit fram Råd & riktlinjer för vårdens bemötande av dessa kvinnor. I skriften lämnas praktiska råd för sjukvårdens bemötande av misshandlade kvinnor, anvisningar för läkarundersökning, behandling av misshandlaren, personalens reaktioner, anmälan till polis och sociala myndigheter samt rättsintyg.

Dessutom har en konferens om hur sjukvården kan förbättra sitt omhändertagande av misshandlade kvinnor genomförts för personal från vårdcentraler, kvinnokliniker, jourcentraler och akutmottagningar.

Förvaltningarna har fått i uppdrag att tillse att all berörd personal får ta del av Råd & riktlinjerna för kvinnomisshandel och att tillfälle ges till diskussioner på arbetsplatserna om dessa frågor.

Projektgruppen planerar en uppföljning av vilka effekter som uppnåtts i februari 1997.

Projekt; Verktyg för olycksfallsförebyggande arbete

Ett effektivt olycksfallsförebyggande arbete förutsätter kunskaper om när, var och hur skador inträffar. En betydande del av olycksfallen medför besök hos den offentliga sjukvården. Den kunskap om skadepanorama som kan fås av hälso- och sjukvårdens olika enheter är därför av stort intresse för skadeförebyggande arbetet. Hälso- och sjukvården har också en viktig roll inom det förebyggande/hälsofrämjande arbetet i samhället som informations- och kunskapskälla om hälsotillstånd och faktorer som påverkar hälsan.

Det är mot den bakgrunden det pågår ett utvecklingsarbete vid kirurgen på Luleå sjukhus och vårdcentralen i Arjeplog kring registrering av olycksfall. Syftet är att utforma ett enkelt och kostnadseffektivt hjälpmedel för att samla information kring olycksfallsbesöken vid landstingets sjukvårdsförvaltningar.

För närvarande har arbete påbörjats med att få registreringsmodellen så långt möjligt anpassad till ordinarie arbetsrutiner. Detta förväntas medföra att fler

sjukvårdsenheter inom den öppna och slutna vården kommer att registrera i framtiden. När fler registrerar får vi en bättre bild av hur många olyckor som faktiskt inträffar och som leder till besök inom sjukvården. Det ger också möjligheter att visa skadepanoramat mer geografiskt anknutet till olika verksamhetsområden, t ex inom en kommun eller en sjukvårdsförvaltning.

Det är av stor vikt att avgränsa registreringen till att samla viktig, korrekt och jämförbar information. Samråd och dialog kring olycksfallsklassifikationer m m pågår därför i ett nordiskt samarbete kring olycksfall, framförallt med anknytning till arktisk miljö.

Ett års försöksregistrering under 1995/1996 visar att kirurgen på Luleå sjukhus dagligen har nio till tio akuta besök som har samband med att någon olyckshändelse inträffat. Det motsvarar drygt 3 400 registrerade besök under ett år. Övervägande delen är besök av personer som bor och råkat ut för någon olyckshändelse inom Luleå kommun. Av kirurgens registrering framgår vidare att av tio olycksfall var fyra kvinnor och sex män inblandade. Var tredje olycka hade inträffat i eller kring hemmet och en femtedel av skadorna vid idrotts- eller sportanläggningar.

De grupper som varit förhållandevis mer olycksdrabbade var yngre män mellan 15 och 34 år (ofta i samband med idrottsutövningar) och äldre kvinnor 75 år eller äldre. Under barmarksperioden hade kirurgen minst ett besök per dag där cykel varit inblandad. Olycksfallens vårdkonsumtion, sett som genomsnittligt antal olycksfallsbesök per dag vid kirurgen, har inte minskat sedan 1980-talet. Trots att besöksstatistiken vid kirurgen inte representerar den verkliga olycksfallsförekomsten i kommunen ger den antydningar om att olycksfall sannolikt är lika vanligt idag som tidigare.

Projekt; Konvertering av VAS

En projektgrupp har haft i uppdrag att under året konvertera det vårdadministrativa systemet (VAS) till grafiskt användargränssnitt har genomförts enligt uppdragsbeskrivning. Den grafiska versionen ska innehålla samma funktioner som den textbaserade.

Projektgruppen som slutrapporterat sitt arbete konstaterar att konverteringen gått bra, helt enligt planeringen. Projektet har uppnått förväntat resultat. Den grafiska versionen av VAS är väl förberedd för vidareutveckling och det erbjuder användarna ett enklare och effektivare arbetsätt.

Grafiskt VAS har under projekttiden kontinuerligt avstämts gentemot Granskningsgrupp och Systemföreträdare IS Vård, som har godkänt arbetet och anser att det motsvarar förväntningarna. Arbetet har även följts av övriga intressenter inom landstinget och även de är positiva till slutresultatet.

Nyinstallationer av grafiskt VAS kan påbörjas efter årsskiftet 1996/97.

Projekt; Utveckling av omvårdnadsarbetet

Under året har en projektgrupp haft som uppdrag att förankra Råd & Riktlinjer för landstingets omvårdnadsutveckling *Mer än att bry sig om* samt att skapa system för mätning av kvaliteten av allmän omvårdnad.

Som stöd för det fortsatta kvalitetsutvecklingsarbetet av omvårdnad har kvalitetsindikatorer och mätinstrument för patientutbildning, om bemötande och

dokumentation av omvårdnad framtagits i enlighet med det nationella arbete som pågår.

I ett försök att fånga den mångfald av den innebörd som patienter och dess anhöriga lägger i begreppet vårdkvalitet föreslås sjukvårdsförvaltningarna att i fortsättningen använda frågeformuläret KUPP, "Kvalitet ur patientens perspektiv", eller delar av detsamma för att mäta omvårdnads kvaliteten. KUPP används redan idag nationellt i ett stort antal forsknings- och utvecklingsprojekt. Landstingets kansli kommer för att underlätta databearbetning för KUPP att kunna förmedla ett databearbetningsprogram.

Projekt; Kvalitet i vårdkedjan

För att skapa kunskap och erfarenheter av att arbeta med vårdkedjor har ett projekt kartlagt och analyserat patientens väg genom "vårdapparaten" inom vissa diagnosgrupper. Genom att samordna prevention, diagnos, behandling, rehabilitering och uppföljning kan en effektiv vård- och behandlingskedja skapas. Projektets mål har varit att skapa kunskap om och erfarenhet av att arbeta med att utveckla vårdkedjor som präglas av:

- Rätt kvalitet för patienterna.
- Minsta möjliga spiltider.
- Att samordningen mellan olika aktörer är den allra bästa.

Projekt; Hjälpmedel

I det projektuppdrag som återfinns i 1996 års arbetsplan konstateras att landstingets hjälpmedelsverksamhet är omfattande och har stor betydelse för människor med olika former av funktionshandikapp. Ansvar för hjälpmedelsverksamheten är i enlighet med landstingets organisationsfilosofi decentraliserat och utövas inom förvaltningarna. Samtidigt finns det ett behov av ett länsövergripande samarbete.

Projektets mål har varit att utarbeta riktlinjer för landstingets hjälpmedelsverksamhet. Uppdraget har avgränsats och omfattar inte prövning av hjälpmedelskostnadernas storlek samt rådande ansvars- och organisationsförhållanden.

Projektgruppen konstaterar i sin slutrapport att landstingets hjälpmedelsverksamhet totalt sett fungerar relativt väl. Övergången till ett decentraliserat hjälpmedelsansvar har, efter vissa inledande problem, fungerat bra och ett nära samarbete har successivt utvecklats dels mellan förvaltningarnas hjälpmedelskonsulenter, dels mellan förvaltningarna och länservice.

Förslaget till riktlinjer syftar till att säkerställa att norrbottningarna garanteras en likvärdig tillgång på hjälpmedel till avgifter som är enhetliga över hela landstingsområdet. Projektgruppen föreslår vissa preciseringar av landstingets hjälpmedelsansvar som medför en tydligare gränsdragning i förhållande till den enskilde patientens eget ansvar. Förslagen är till stora delar tekniska till sin karaktär.

Vidare föreslår gruppen att en särskild barnhjälpmedelsverksamhet respektive datahjälpmedelsverksamhet successivt byggs upp i Luleå-Bodenförvaltningen. Verksamhetens driftskostnader finansieras för närvarande genom stimulansbidrag. Projektgruppen föreslår en permanentning av dessa enheter.

Landstingskatalogen

När Telia vid årsskiftet planerade att ta bort de blå sidorna från rikskatalogen, beslutade flera landsting att ge ut egna Landstingskataloger. Då beslutade vi att utreda behovet av en sådan utgivning av en egen katalog också här i vårt landsting. Parallellt pågick förhandlingar mellan Telia och Landstingsförbundet. Förhandlingarna resulterade i att Telia vill behålla landstingsinformationen och samtidigt utöka hela sin samhällsinformation. Vidare innebär det att behovet av en egen katalog minskar och att det blir ekonomiskt mer förmånligt att kvarstå i rikskatalogen.

För 1997 har jag beslutat att vi kvarstår med landstingsinformationen i rikskatalogen.

Vårdens svåra val

I takt med att debatten om de politiska besluten kring besparingar och förändringar av vården blir alltmer intensiv ökar behovet av ökad kunskap och en bred folklig diskussion om prioriteringarna inom hälso- och sjukvården. För att kunna diskutera såväl det växande gapet mellan resurstillgångar och vård efterfrågan som prioriteringar och nödvändiga förändringar, måste frågorna tydliggöras och kunskap spridas - inte bara i de politiska partierna utan också bland patienter, anhöriga, personal och övrig befolkning.

Efter en modell från Västerbottens läns landsting har ett studiematerial som riktar sig till allmänheten tagits fram. Materialet har granskats och anpassats till Norrbottens förhållanden.

Kontakt har också tagits med studieförbunden och fyra av dem - Vuxenskolan, Medborgarskolan, TBV och ABF - har förklarat sig intresserade av att satsa på ett brett studiecirkelprogram i hela länet. Materialet vänder sig i första hand till allmänheten men kan också utgöra underlag vid arbetsplatsträffar inom landstingets olika verksamhetsområden.

Utöver expertmedverkan från bl a landstingets kansli, behövs planering och beredskap hos partigrupperna i landstingsfullmäktige för den politiska återkopplingen. Studiematerialet belyser prioriteringarna inom hälso- och sjukvården som ju grundar sig på politiska beslut. Frågorna och synpunkterna från cirkeldeltagare och allmänhet kan därför kräva politiska svar och synpunkter.

Anmälan av revisionsrapporter

Revisorernas har genomfört hearings med basenhetsledningarna för Övertorneå och Malmbergets vårdcentraler, den gemensamma mottagnings- och omvårdnadsenheten vid Gällivare sjukhus samt BB-avdelningen och gynekologiska enheten vid Kalix sjukhus. Revisionen iakttagelser från överläggningarna har dokumenterats i en revisionsrapport.

Med anledning av rapporten vill revisionen uppmärksamma styrelsen på följande punkter:

- Det finns ett stort intresse inom basenheterna för resultat- och verksamhetuppföljning, men få resultat- och verksamhetsmål utvecklas.
- Det finns en positiv inställning till användning och utveckling av IT-stöd men både hinder och kritik redovisas.

- Utformningen av basenhetsplanerna har förankrats hos personalen.
- Primärvårdens insyn och delaktighet i Sunderbyprojektet upplevs som otillräckligt.

Vidare framför revisionen behovet av etablerade former för länsövergripande samverkan och styrning i medicinska frågor.

För min del vill jag peka på att i förslaget till landstingsplan som senare kommer att behandlas på styrelsens sammanträde bl a återfinns följande uppdrag till styrelsen:

- Landstingsstyrelsen ska under 1997 ge förslag till hur en mer systematisk uppföljning av resursanvändning, kvalitet och produktivitet ska utformas.
- Inom vissa medicinska verksamhetsområden - framförallt sådana som bedrivs på flera håll i länet eller på flera nivåer - behöver gemensamma indikationer, enhetliga behandlingsprinciper etc utvecklas. Landstingsstyrelsen får i uppdrag att under 1997 redovisa förslag på hur sådan samverkan mellan vårdnivåer ska utformas.

Motion under beredning

Följande motion är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 12/96 om ungdomsarbetslöshet kontra hög medelålder hos landstingets personal (v-gruppen)	Styrelsen 1997-02-27 Fullmäktige 1997-03-26

Remissyttranden

Följande handläggning föreslås för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Gemensamma termer och definitioner för psykiatri (Spri)	1996-11-08	Inget yttrande avges
Hälso- och sjukvårdens informatik - Registrering av informationsobjekt som används för EDI i hälso- och sjukvården (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-11-26	Inget yttrande avges
Hälso- och sjukvårdens informatik - Meddelande för in- och utskrivning av patienter samt för konsultationer (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-12-09	Inget yttrande avges
Hälso- och sjukvårdens informatik - Meddelande för utbyte av remiss- och svarsinformation för diagnostiska serviceenheter (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-12-09	Inget yttrande avges

Beslut

1 Rapporten godkänns.

- 2 Åt landstingsdirektören uppdras att till nästa sammanträde med landstingsstyrelsen komplettera uppföljningen av vårdgarantin med produktionsstatistik.

§ 157

Rapport om Sunderbyprojektet

Dnr 5-96

Förvaltningschefen lämnar följande rapport:

Investeringsprojektet

Projektering

Leverans av arbetshandlingar följer tidsplanen. Innan året är slut har drygt 80 procent av projekteringen fullgjorts. Resterande del genomförs under första halvåret 1997.

Byggproduktion

Arbetet med gjutning av bjälklag har nu åter kommit igång i full skala samtidigt som arbetsstyrkan successivt utökas.

Den fastställda tidsplanen hålls och jag kan konstatera att 1997 och 1998 kommer att bli intensiva år på byggarbetsplatsen. Något utrymme för större störningar kommer inte att finnas.

Inventarier/utrustning

Enligt den uppdragsbeskrivning jag fastställt för denna del av investeringsprojektet kommer jag att under våren/sommaren 1997 kunna redovisa en kostnadsbild för inventarier/utrustning. Uppgifterna kommer att avse såväl ny- som reinvesteringsbehovet inför Sunderbyn.

För att samordna reinvesteringarna i Luleå-Boden med nyanskaffningarna inom Sunderbykalkylen har jag beslutat om en samordning av alla inköp oavsett förvaltning.

Jag kan även informera om att den nyinköpta MR-kameran nu är installerad på Luleå sjukhus. Verksamhet med patienter inleddes för ett par veckor sedan.

Information

En modell av Sunderby sjukhus visades för första gången i samband med Norrbottensveckorna 1996 i Stockholm. Utställningen var ett samarrangemang mellan Länsstyrelsen och landstinget för att marknadsföra länet, kommunerna och enskilda företag.

Jag kan konstatera att Sunderby sjukhus härvid väckte mycket stort intresse inte minst utifrån den vårdfilosofi som präglat utformningen. Vi fick också kontakter med ett antal läkare.

Vi kommer nu att presentera modellen för länets innevånare genom besök i samtliga kommuncentra. Inledningen sker i Boden och Luleå för att bli en god vår personal möjlighet att se modellen i första hand. Luleåutställningen kom-

mer att ske på landstingshuset i anslutning till fullmäktigesammanträdet i november.

Utvecklingsarbetet

Sjukhusledningen

Innan jag går in på de enskilda projekten vill jag informera om att vi i sjukhusledningen inlett en process för att ta fram en vision och en strategi med inriktning mot Sunderby sjukhus.

Detta arbete utgör även en för verksamhetsområdena gemensam plattform för diskussioner med övriga sjukhus och primärvården om samverkan.

Ansvarsfördelning mellan förvaltningarna

De utvecklingsfrågor som ska lösas inför starten av Sunderby sjukhus avser i flertalet fall hur verksamheten ska bedrivas. Det är därför nödvändigt att Luleå-Bodenförvaltningen och personalen där engageras i utvecklingsarbetet. En nära samverkan mellan Sunderby- och Luleå-Bodenförvaltningarna är därför absolut nödvändig. Genom en ändamålsenlig och effektiv fördelning av ansvar kan onödigt dubbelarbete undvikas.

Jag har därför, med utgångspunkt från styrelsens uppdrag till ledningsgruppen för Sunderbyförvaltningen, fördelat utvecklingsansvaret så att:

- Sunderbyförvaltningen förutom att tillhandahålla kvalificerad utredningspersonal ska svara för aktivitets- och tidsplanering så att utvecklingsarbetet sker samordnat med byggproduktionen.
- Luleå-Bodenförvaltningen har ansvaret för det verksamhetsmässiga innehållet i utvecklingsarbetet.

Det omfattande projektarbetet inför driftstarten av Sunderby sjukhus är nu i full gång och många verksamhetsföreträdare inom Luleå-Bodenförvaltningen är engagerade i olika arbetsgrupper. De projekt som nu pågår är bemanning/utbildning, allmänna servicefunktioner, IS/IT, flyttning och samverkan mellan primärvård och sjukhusvård.

Bemanning/utbildning

Inom varje verksamhetsområde pågår nu arbetet med att ta fram verksamhetsanalyser, som ska ligga till grund för arbetet med bemanningsplan. Det är av stor betydelse för slutresultatet att finna effektiva och ändamålsenliga samverkansformer mellan olika verksamheter.

Arbetet med själva bemanningsberäkningen kommer igång senare i höst och ska vara klar under mars/april nästa år. Under andra kvartalet 1997 ska jag därför kunna redovisa förslag till fullständig bemanningsplan, befattningsstruktur, urvalsmetod och avvecklingsåtgärder m m. Så snart beslut föreligger påbörjas sedan urvalsprocessen, som ska vara avslutad före årsskiftet 1997/1998.

Under 1997 kommer även ett förslag på samordnad utbildningsplan att kunna redovisas för styrelsen.

Samverkan med primärvården

Arbetet har startat med en inledande områdesvis diskussion om arbetsfördelningen mellan sjukhusvården och primärvården. Dessutom har olika arbetsgrupper påbörjat arbetet med organisation, bemanning m m av både primärvårdsanknuten och från sjukhuset utlokaliserad verksamhet.

Projektet kommer senare att även utarbeta förslag på en struktur för sjukvården i Luleå-Bodenområdet.

Tidsplanen för projektet är samordnad med bemanningsprojektet, varför förslag kommer att redovisas under våren 1997.

IS/IT

Inom detta område pågår omfattande projektarbeten dels inom centrala IS/IT-avdelningen, dels inom Sunderbyförvaltningen och dels inom Luleå-Bodenförvaltningen. För att få en samordnad ledningsstruktur för alla projekt oavsett inom vilken förvaltning projekten bedrivs har jag med landstingsdirektören träffat överenskommelse om etablerandet av en samordningsgrupp med företrädare för alla tre förvaltningarna.

Allmänna servicefunktioner

Samordnat med bemanningsprojektet bedrivs även ett omfattande arbete med att ta fram förslag på hur bl a matdistribution, post, telefon, städ och transporter ska organiseras och fungera i Sunderby sjukhus.

Flyttning

Just nu pågår framtagandet av ett sk principprogram för hur flyttningen ska genomföras. Detta ska redovisas i slutet av detta år. Intentionerna är att programmet sedan ska ligga till grund för den områdesvisa planeringen av hur flyttningen ska genomföras.

Övrigt

Avslutningsvis vill jag informera styrelsen om att jag även följer ett antal projekt inom andra förvaltningar som direkt berörs av överflyttningen till Sunderby sjukhus. Som exempel kan jag nämna Landstingsfastigheters projekt om fastighetsunderhåll och drift av Sunderby sjukhus samt Läns- service översyn av den medicintekniska servicen. Även tandvårdsförvaltningens översyn av sjukhustandvården kommer att beröra Sunderbyn.

Beslut

Rapporten godkänns.

§ 158

Delårsrapport januari - augusti 1996

Dnr 2-96

Ärendebeskrivning

Landstingets verksamhetsplanering ska vara kontinuerlig och sammanhållen. Den består av målformulering, resursfördelning, uppföljning och utvärdering.

I den årliga landstingsplanen fastställer landstingsfullmäktige mål och resurser för landstinget samt ramar för verksamheterna. I begreppet ramar inryms såväl krav och riktlinjer som ekonomiska ramar. Landstingsstyrelsen har landstingsfullmäktiges uppdrag att ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de mål och ramar som landstingsfullmäktige har bestämt, samt enligt gällande lagar och författningar.

Uppföljningen av de ekonomiska ramarna sker i form av delårsrapporter som redovisas i juni, oktober och december. Rapporterna innehåller prognoser över förvaltningarnas ekonomiska resultat i förhållande till budget.

Den andra prognosen för året pekar på att koncernens intäkter kommer att överstiga kostnaderna med 17 mkr. Det är 14 mkr sämre än budgeterat.

Beredningens förslag

Delårsrapporten godkänns.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 159

Förslag till ny strategi för landstinget

Dnr 1237-96

Ärendebeskrivning

Förslag till ny strategi för landstinget har utarbetats. Strategin är avsedd att fungera som huvuddokument för hur landstinget vill omsätta verksamhetsidén till praktiska insatser för norrbottningarna och Norrbotten. Förslaget har bl a diskuterats vid landstingsfullmäktiges politiker dagar våren 1996.

Landstingets strategi är en samskrivning av de strategier som landstinget under årens lopp har formulerat inom olika områden. Men de har bearbetats och anpassats med hänsyn till förändringar i omvärlden, uppdragsgivarens krav på verksamheterna samt organisationens förmåga att svara upp mot kraven.

Landstingets strategi vänder sig till de verksamheter som landstinget driver i egen regi samt till bolag och andra organisationer där landstinget är engagerat. Strategin ger alla en gemensam plattform att utgå ifrån i det egna förändringsarbetet och hjälper till att styra det som är viktigt.

Läsaren får i kommenterande texter hjälp att tolka och förstå den politiska vägvisningen. Den uttrycks inte genom regler och detaljanvisningar, utan mer i form av övergripande ramar, viljeyttringar och rågångar för vad man bör göra och inte göra. Syftet är att skapa förhållningssätt och attityder som stimulerar kreativt tänkande, engagemang, entusiasm och ansvar.

Beredningens förslag

Ärendet återremitteras för ytterligare beredning.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 160

Försäljning av Tvätteriet i Boden samt avtal om tvätt- och textiltjänster

Dnr 752-96

Ärendebeskrivning

Landstingets andel av tvättmängden vid Tvätteriet i Boden minskar alltmer och Tvätteriet tar redan idag emot större mängder tvätt från andra kunder än landstinget. Ekonomin är för närvarande stabil, men med sikte på framtiden är det angeläget att försöka få en ny ägare som kan ta över den verksamhet som finns i dag och som även kan tillföra den ytterligare tvättvolym som behövs för att långsiktigt säkerställa framtida verksamhet och sysselsättning.

Mot den bakgrunden har anbud infordras på Tvätteriet samt på tvättjänster till berörda landstingsinrättningar.

Inkomna anbud har utvärderats och förhandlingar förts med anbudsgivarna. Detta har resulterat i att en principöverenskommelse träffats med Tvättman Textil Service AB. Överenskommelsen innebär i sammanfattning att bolaget:

- Köper fastigheten och tvätteriverksamheten för 39,2 mkr.
- Svarar för tvätt- och textilservice till landstinget under fem år (plus ett optionsår) till priser som är ca 5 procent lägre än ett egenregialternativ.
- Övertar personalen enligt gällande EU-regler.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Tvätteriet säljs till Tvättman Textil Service AB och avtal träffas med bolaget om tvätt- och textiltjänster på de villkor som anges i principöverenskommelsen.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 161

Landstingsplan 1997 (LP 97)

Dnr 3-96

Ärendebeskrivning

Landstingsplan 1997 är det tredje steget i verksamhetsplaneringen för år 1997. Den inleddes med att landstingsfullmäktige den 5 juni 1996 fastställde direktiv i form av prognoser och antaganden om landstingets ekonomi samt förslag till mål, krav, riktlinjer och resursramar för förvaltningarnas verksamhet. Förvaltningarna har sedan svarat på direktiven genom preliminära förvaltningsplaner som inlämnats i mitten av september.

Med utgångspunkt i direktiven och de preliminära förvaltningsplanerna har därefter föreliggande förslag till Landstingsplan 1997 utarbetats.

Landstingsstyrelsens beslutsförslag till fullmäktige följer avsnitten i planen.

§ 161:1

LP 97: Gemensamma planförutsättningar

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- I avsnittet Verksamhetsidé, sid 4, flyttas tredje meningen i andra stycket fram som första mening.
- Den ekonomiska strategin ändras enligt följande:
Sjukvården har under en lång tid utsatts för mycket hårdhänta besparingar, vilket allvarligt kan påverka verksamhetens innehåll och kvalitet. Det är mycket tveksamt om alla förvaltningar kan klara besparingskraven.
För att säkra överlevnaden hos de nu kvarvarande sjukhusen, vårdens innehåll och kvalitet samt minska effekterna av en kraftigt reducerad rehabiliteringsverksamhet ska medel återförs till hälso- och sjukvård i enlighet med de intentioner vi presenterade i förslaget till Landstingsplan 1996.

Det innebär besparingar på andra områden än hälso- och sjukvård. Vi föreslår besparingar på 4 procent på alla verksamheter utanför hälso- och sjukvårdsområdet, utbildningsverksamheten undantagen.

I enlighet med de bedömningar vi gjorde i planen för 1996, kommer nu landstingstvätten att säljas. Försäljningssumman bör återföras som en resursförstärkning till hälso- och sjukvård.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- I avsnittet Verksamhetsidé, sid 4, flyttas tredje meningen i andra stycket fram som första mening.
- I bilagan, sid 73, utgår skrivningen om att landstinget ska kunna konkurrera på övriga marknaden.
- I bilagan, sid 89, utgår skrivningen om att hänvisning för hälsohemsvård ska sändas till Sandträsk rehabiliteringscenter.
- Den ekonomiska strategin ändras enligt följande:

Gällivare- och Kirunaförvaltningarna ska sänka kostnaderna med 1 procent per år 1998 - 1999, i första hand på sjukhusorterna.

Kalix- och Piteåförvaltningarna ska sänka kostnaderna med 1 procent per år 1997 - 1999, i första hand på sjukhusorterna.

Primärvården i Luleå ska sänka kostnaderna med 4 procent per år 1997 - 1999.

Primärvården i Boden ska sänka kostnaderna med 3 procent per år 1997 - 1999.

All övrig verksamhet ska sänka kostnaderna med 4 procent per år 1997 - 1999.

Norrbottens Turistråd och landstingskansliets regionala utvecklingsavdelning avvecklas åren 1997 - 1999.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c):

Verksamhetsidé

Eftersom god miljö är en förutsättning för välfärd och en hållbar utveckling av Norrbotten bör detta också föras in i verksamhetsidén för landstinget. Alla beslut och åtgärder i landstinget måste utgå från ett kretsloppstänkande. Det är ytterst miljöhänsynen som sätter gränserna för vårt handlande.

Planeringsprocessen

Kravet på miljörevision av samtliga förvaltningar, stiftelser och bolag bör finnas med i landstingsplanen.

Landstingets analysmetoder av samhällsutvecklingen behöver förbättras. Miljöredovisningssystem behöver utvecklas så att både ekonomi och ekologin kommer med i bokslutsprocessen.

Landstingets resurser

Det ökade ekonomiska utrymmet som regeringens överenskommelse med Centerpartiet gett landstinget måste användas för att rädda jobb och klara kvaliteten i sjukvården. Av regeringens skrivelse framgår det tydligt att detta också är syftet med mer resurser till kommuner och landsting.

Landstinget bör även ta initiativ till gemensam framställning med länets kommuner om ytterligare resurser till utbildning, vård och omsorg samt en förbättring av det kommunala skatteutjämningsystemet.

Regional utveckling

Norrbotten behöver öka sin befolkning. Det kräver både fler företag och att länet är attraktivt att bo och verka i. En god miljö och folkhälsa är välfärdsfaktorer som ökar attraktionskraften. Attityderna till företagare och företagande behöver förbättras.

Det är nödvändigt med en bättre samordning och ansvarsfördelning mellan landstinget, länets kommuner och länsstyrelsen för att sätta kraft bakom en offensiv satsning på att utveckla hela länet. Landstinget bör ta initiativ för att stoppa centraliseringen av den statliga verksamheten och istället förorda försök med samordnad statlig länsförvaltning. Länsstyrelsens resurser för regional utveckling kan samtidigt föras över till landstinget och länets kommuner.

Internationellt

Landstingets internationella engagemang bör utvärderas och en internationell strategi utarbetas.

Miljö

Större politisk kraft måste sättas bakom miljöprogrammets förverkligande. Landstingets upphandling bör i ökad utsträckning användas för att stimulera en utveckling mot ett hållbart samhälle. Krav på "Bra miljöval-märkning" bör ställas vid upphandling av t ex elektricitet och en större andel ekologiskt/närproducerade livsmedel upphandlas.

§ 161:2

LP 97: Näringspolitik

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet ökas för de verksamheter som ingår i avsnittet.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Sparkravet ökas till 4 procent per år för de verksamheter som ingår i avsnittet.
- Norrbottens Turistråd avvecklas under 1997 - 1999.
- Landstinget ska inte ingå som ägare i I Norrbotten AB.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

§ 161:3

LP 97: Kommunikationer

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet för Länstrafiken ökas. Dessutom ska bolaget återföra 1 mkr per år t o m 1999.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Länstrafiken ska ge 5 mkr i utdelning för 1997. Dessutom ska bolaget spara 4 procent per år 1997 - 1999.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c):

Landstinget bör verka för att persontrafiken på järnvägen Boden - Haparanda återupptas.

§ 161:4

Kultur

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet ökas för de verksamheter som ingår i avsnittet.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur ett kulturbolag ska kunna inrättas.
- Sparkravet ökas till fyra procent för de verksamheter som ingår i avsnittet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

§ 161:5

LP 97: Hälso- och sjukvård

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- 18 mkr avsätts för resursförstärkning av rehabiliteringsverksamheten. Utfallet av genomförda neddragningar är i nuläget svårt att utvärdera. Eftersom det är av yttersta vikt att rehabiliteringsverksamheten är placerad nära patienten ska geografiska omlokaliseringar inte förekomma. Medlen ska helt reserveras för rehabiliteringsverksamheten.
- Ramarna ökas med 1,2 procent för Luleå och Bodens primärvårdsförvaltningar samt Luleå-Boden-, Piteå-, Kalix-, Gällivare- och Kirunaförvaltningarna.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Landstingsfullmäktige uppdrar åt landstingsstyrelsen att initiera en strukturöversyn av all sjukvård i länet, med sikte på en infasning till driftstarten av Sunderby sjukhus.
- Gällivare- och Kirunaförvaltningarna ska sänka kostnaderna med 1 procent per år 1998 - 1999, i första hand på sjukhusorterna.
- Kalix- och Piteåförvaltningarna ska sänka kostnaderna med 1 procent per år 1997 - 1999, i första hand på sjukhusorterna.
- Primärvården i Luleå ska sänka kostnaderna med 4 procent per år 1997 - 1999.

- Primärvården i Boden ska sänka kostnaderna med 3 procent per år 1997 - 1999.
- Förvaltningarna ges i uppdrag att pröva vårdavtal med privata vårdgivare, t ex enligt Gällivaremodellen.
- Luleå-Boden- och Piteåförvaltningarna tillförs 3 mkr vardera till rehabiliteringsverksamheten.
- Gällivareförvaltningens begäran om en samlad översyn av vad som ska ingå i länssjukvård, förstärkt länsdelssjukvård och länsdelssjukvård bifalls.
- Kirunaförvaltningens begäran om en översyn av den befolkningsbaserade resursfördelningsmodellen bifalls.

Yrkande 3

Göte Pettersson (fp):

- Ytterligare 25 mkr avsätts för rehabiliteringsverksamhet, varav 9 mkr tillförs Luleå-Bodendirektionen och resten ställs till landstingsstyrelsens förfogande för fördelning till övriga direktionsområden efter särskilda framställningar.
- En översyn görs av den medicinska rehabiliteringens behov.
- Högkostnadsskyddet periodiseras så att patienter inte ska behöva betala mer än 300 - 400 kr varje månad för sjukvård.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

Reservation 3

Av Göte Pettersson (fp) till förmån för yrkande 3.

Särskilt yttrande 1

Av Lars Spolander (m):

Den nya vårdgarantin får inte innebära inskränkningar i nu gällande garanti.

Särskilt yttrande 2

Av Stefan Tornberg (c):

Norrbottnens läns ytstorlek ställer speciella krav på hälso- och sjukvårdens struktur. För att uppfylla de krav som ställs i hälso- och sjukvårdslagen på en god och nära vård för alla krävs en fungerande primärvård i hela länet och att de fem återstående sjukhusen bibehålls.

Barnen är särskilt utsatta i tider av nedskärningar och hög arbetslöshet. Därför är det nödvändigt att barnens situation särskilt uppmärksammas. T ex genom att sjukvårdsförvaltningarna och de lokala folkhälsoråden analyserar konsekvenserna för barnens hälsa av mindre resurser till barnomsorg och skolhälsovård.

En gemensam omvårdnads- och rehabiliteringspolicy bör tas fram för landstinget och länets kommuner.

Resursramen för hälso- och sjukvården ökas med sju miljoner kronor. Den ökade ramen ska främst användas till att säkra kvaliteten inom rehabiliteringen.

§ 161:6

LP 97: Tandvård

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Kostnaderna ska sänkas med 4 procent per år 1997 - 1999.
- Istället för att ge folktandvården monopol på barntandvård, ska den kunna upphandlas i konkurrens och utföras av privata tandläkare.
- Förvaltningen får i uppdrag att ”avknoppa” lämpliga kliniker till privat verksamhet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c):

Mottagningstiderna bör kundanpassas i större utsträckning.

§ 161:7

LP 97: Utbildningsverksamhet

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Kostnaderna ska sänkas med 4 procent per år 1997 - 1999.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 161:8

LP 97: Landstingsgemensam verksamhet

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Sparkravet ökas för de verksamheter som ingår i avsnittet.

Yrkande 2

Harry Nyström (v):

- Ramen för landstingsrevisionen höjs med 0,8 mkr.

Yrkande 3

Lars Spolander (m):

- Kostnaderna ska sänkas med 4 procent per år 1997 - 1999.
- Landstingsstyrelsens ram ska inte ökas med 3,2 mkr för regionalt utvecklingsarbete.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkande 2.

Reservation 3

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 3.

§ 161:9

LP 97: Ram för investeringar

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

§ 161:10

LP 97: Finansiering

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Avsnittet fastställs.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Av likviditeten avsätts under perioden 100 mkr per år för personalens pensioner.
- Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att undersöka hur Landstingsfastigheter, på liknande sätt som Tvätteriet i Boden, ska kunna avyttras.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Avsnittet fastställs.

Sammanfattande reservation 1

Av (ns)-gruppen:

Norrbottnens Sjukvårdsparti anser, i enlighet med vad som nu på sista tiden också, om än allt för sent, börjat uttryckas ifrån regeringshåll, att hälso- och sjukvård och äldreomsorg måste prioriteras. Uppenbart är att man nu börjar inse att neddragningen inom sjukvård och äldreomsorg är alltför kraftig, och talar åtminstone om behovet att bromsa. Äldreomsorgen är ju främst en primärkommunal angelägenhet men har ju när den brister, direkta effekter på landstingets bedrivande av hälso- och sjukvård och där kanske särskilt medicinsk rehabilitering.

Problemen accentueras inom Norrbotten med anledning av de kraftiga strukturomvandlingar som sker i och med nedläggningen av två tidigare välfungerande sjukhus. Akutsjukvården är i ett län av Norrbottens storlek av alldeles särskild betydelse och det är därför synnerligen viktigt att de nu kvarvarande sjukhusen kan leva vidare. För att möjliggöra detta i tider av hårda nedskärningar fodras dock ett uttalat samarbete mellan sjukhusen, vilket inte är tillräckligt utvecklat idag. Just bristen på samarbete kan av nedläggningsivrare tas som intäkt för olika former av centralisering och ytterligare nedskärningar.

Det är därför nödvändigt med besparingar på övriga verksamhetsområden i storleksordningen 4 procent, samt att till hälso- och sjukvården återföra intäkterna ifrån en försäljning av landstingstvätten.

Vi anser fortfarande att man måste göra en översyn avseende inköp och upphandling vilket ytterligare kan innebära stora besparingar.

Det uppdrag som Sunderbyförvaltningen fått avseende en översyn av primärvårdsresurser i relation till Sunderby sjukhus bör kunna innebära samordningsvinster.

Översyn av rutiner vid beviljande av avgångsvederlag, garantipensioner och en ”frysning” av politikerlöner och ersättningar under perioden fram t o m 1999.

Sammanfattande reservation 2

Av Lars Spolander (m):

Ska landstingets skattepengar
gå till regional utveckling eller till sjukvård?

Sjukvården är tillsammans med äldreomsorgen områden som i hög grad engagerar människor. I den ena undersökningen efter den andra svarar svenskarna "ja" på frågan om de är beredda att betala högre skatt för att få en bra och trygg äldreomsorg och sjukvård. Den fråga som alltför sällan ställs i dessa sammanhang är: "Ska landstingets skattepengar gå till en bättre sjukvård eller till regional utveckling"? Skulle frågan ställas så är vi i Moderata samlingspartiet övertygade om att svaret skulle bli: "Pengarna ska gå till en bättre sjukvård!"

Det finns tillräckligt mycket pengar i landstingen!

Det finns pengar i landstingen för att klara en bra sjukvård utan höjda skatter, men då måste man försäkra sig om att pengarna inte går till något annat. I Hälso- och sjukvårdsutredningen (HSU-2000) redovisar man att det i framtiden kommer att vara ett gap på 7 - 10 miljarder kronor mellan sjukvårdens behov och landstingens resurser. Det ser ut som en händelse att kostnaderna för landstingens verksamheter utanför sjukvården är ungefär lika stora som det redovisade gapet i HSU-2000. Det finns alltså pengar i landstingen för att klara en väl utbyggd sjukvård och det gäller i högsta grad i Norrbotten, där vi förutom våra egna skattemedel på 2 700 miljoner kronor också har relativt sett större statsbidrag än något annat landsting, närmare 900 miljoner kronor.

Landstingets pengar enbart till sjukvård!

Den moderata landstingspolitiken vill säkra pengarna till sjukvården. I stället för landstingsskatt vill vi därför finansiera den med en obligatorisk sjukvårdsförsäkring som omfattar alla oavsett inkomst. De pengar som kommer in i denna försäkringskassa kan bara användas till sjukvård, inte bidrag till näringsliv, kultur och annat! Så länge nuvarande ordning gäller vill vi inom landstinget att alla skattepengar och generella statsbidrag som vi får in ska användas till sjukvård i vid mening (viss tandvård, ev vårdutbildning o s v kan ingå).

Utveckla sjukvården genom att frigöra övrig verksamhet!

Detta låter sig naturligtvis inte göras från ett budgetår till ett annat, men ambitionen måste enligt vår mening vara att man har genomfört allt under den aktuella prognosperioden på fem år. Landstingets extremt goda likviditet tillsammans med den strukturförändring som det nya länssjukhuset är inledning till, ger reella möjligheter till att *agera nu* för att hitta en långsiktig lösning som gör det möjligt att frigöra övrig verksamhet på ett konstruktivt sätt.

Vi vill därför att fullmäktige uppdrar åt landstingsstyrelsen att utarbeta förslag om att utveckla sjukvården bland annat genom att frigöra övrig verksamhet i enlighet med riktlinjerna nedan:

- Fortsatt utveckling av sjukvårdsstrukturen i hela länet, med infasning mot verksamheten i det nya länssjukhuset.
- Erbjud vårdpersonal att starta eget eller överta landstingsdrivna vårdcentraler (det gick i Gällivare med 5 - 10 procent lägre driftskostnader som följd) och annan lämplig verksamhet.
- Privatisera större delen av tandvården för att sänka kostnaderna.

- Privatisera landstingsfastigheter (det kan gå om bara viljan finns - se på landstingstvätten!) för lägre lokalkostnader.
- Privatisera delar av försörjningsverksamheten, i första hand kostbolagen.
- Landstinget tar initiativ till att bilda kulturfonder/bolag och bjuder in andra eventuella andra intressenter att delta. Av likviditeten på 1 600 miljoner kronor avsätter man några hundra miljoner till en eller flera fonder/bolag för regional kulturutveckling. Kulturbolaget finansierar där- efter sin verksamhet med fondens avkastning och andra intäkter. I takt med att fonderna byggs upp avvecklas landstingets driftsstöd för att slutligen upphöra helt.

Vi är helt övertygade om att en åtgärdsplan med denna inriktning mot att utveckla sjukvården i länet kommer att leda till en både bättre och kostnads- effektivare sjukvård samtidigt som den bättre än idag överensstämmer med norrbottningarnas förväntningar på landstinget.

Sammanfattande reservation 3

Av Göte Pettersson (fp):

Folkpartiet har inte godtagit den neddragning av platser för medicinsk rehabilitering som en majoritet beslutat om. Platsreduceringen var ett resultat av landstingsledningens oskickliga förhandlingar med kommunerna och hade inte föregåtts av någon analys av behoven - i en tid då vi får allt fler äldre och medicinska framsteg gör det möjligt att rehabilitera allt fler.

De reaktioner vi fått från förvaltningar och enskilda bekräftar vad vi befarat - att landstinget är i färd med att allvarligt försämra möjligheterna för gamla och handikappade att få kvalificerad medicinsk rehabilitering. Då det från förvaltningarna talas om att medelvårdtiden måste halveras, utskrivning av patienter ske snabbare, andra måste ta ett större ansvar, medicin- och kirurgplatser tas i anspråk och budgeten ändå inte går ihop, så finns det anledning att fråga sig vart vi är på väg.

Vi noterar med tillfredsställelse och tillstyrker att Gällivare och Kalix ges 3,7 respektive 1,5 miljoner kronor i ökade rehabiliteringsanslag. Folkpartiet vidhåller tidigare krav och föreslår:

att 25 mkr ytterligare anslås till medicinsk rehabilitering.

att av dessa tilldelas Luleå-Bodendirektionen 9 mkr.

att resten ställs till landstingsstyrelsens förfogande för att tilldelas direktio- nerna efter särskilda framställningar.

att en översyn av den medicinska rehabiliteringens behov genomförs.

Högekostnadsskyddet för sjukvård föreslås bli 900 kronor. För patienter med stora vårdbehov kan de första månaderna bli kostsamma. För att sprida den ekonomiska belastningen har folkpartiet tidigare föreslagit att en periodisering genomförs så att ett tak sätts för varje månad. Vi föreslår:

att patienter inte ska behöva betala mer än förslagsvis 300 - 400 kronor varje månad för sjukvårdskostnader.

För att förenkla administrationen kan reglerna utformas så att patienter varje månad presenterar kvitton och då får återbetalt belopp över det beslutade månadsbeloppet.

§ 162

Motion 9/96 om upphandling av ”grön el” (c-gruppen)

Dnr 727-96

Motionen

Den svenska elmarknaden avreglerades vid årsskiftet. Riksdagen har beslutat att produktion och handel med el ska ske i konkurrens. Elkonsumenterna ska fritt kunna välja vem som ska leverera den el som de använder.

Med avregleringen kommer också varudeklarering av producerad el. Allt som påverkar miljön tas med. Det börjar med schaktmaskinerna och slutar med rivningen av kraftstationen.

Med en avreglerad elmarknad kommer kunden att kunna kräva inte bara god och säker tillgång på el utan även att elektriciteten produceras på ett miljövänligt sätt. I och med denna förstärkning av kundens valfrihet kommer producenterna att få anpassa sin produktion efter vad kunden efterfrågar. Detta kan få den positiva effekten att de som producerar miljöstörande el inte kommer att kunna få avsättning för sin produkt eftersom miljömedvetna kunder inte kommer att efterfråga den.

Landstinget har antagit ett miljöprogram där det bl a framgår att:

God miljö är en viktig välfärds- och attraktionsfaktor för Norrbotten. Landstinget ska i sin verksamhet och i samverkan med andra bidra till att den behålls och förbättras. Allt miljöarbete inom landstinget ska bedrivas med kretsloppstanken som bärande idé. Det betyder att det som tas ur naturen ska kunna användas, återanvändas, återvinnas eller slutligt omhändertas med minsta möjliga förbrukning av resurser och utan att naturen skadas.

Miljöhänsyn ska vara ett naturligt inslag i alla landstingets verksamheter.

Därför är det nu dags att ta konkreta tag även i elkonsumention. När en stor elkonsument som landstinget beslutar sig för att köpa ”grön el” till sin verksamhet, stimuleras elleverantörerna självfallet till att tillgodose denna efterfrågan. Norrbottens läns landsting måste medverka och driva på utvecklingsprocessen. Landstinget är också som stor förbrukare ansvarig för att den el som konsumeras produceras på ett miljömässigt bra sätt.

Den helhetssyn som ska genomsyra landstingets miljöarbete måste rimligen handla om kretsloppstänkande och att miljötänkandet finns med i all verksamhet som landstinget bedriver, alltså även när det gäller vårt användande av el.

En bra utgångspunkt för landstingets bedömning av vad som är ”grön el” är det vi normalt accepterar som varumärke, ”BRA MILJÖVAL” enligt Svenska Naturskyddsföreningen, SNF.

De miljökriterier som enligt SNF ska vara uppfyllda för att el-kraften ska få klassas som Bra Miljöval handlar framförallt om redan utbyggd vattenkraft, vindkraft och bibränslebaserad kraftvärmeproduktion. Med dessa kriterier som utgångspunkt kan företag som uppfyller kraven få licens för Bra Miljövals-el.

Bra miljöval på elmarknaden blir en konkurrensfördel i framtiden. Det gäller för företag likväl som för kommuner, landsting, bostadsföretag m fl. Här har man möjlighet att både vara föregångare och bana väg för andra konsumenter på elmarknaden. Arbetar man med hållbar utveckling som ett mål, med lokala Agenda 21, är detta ett konkret bevis på helhetssyn och konsekvens.

Med anledning av ovanstående föreslår vi att landstingsfullmäktige ger landstingsstyrelsen i uppdrag

att skyndsamt undersöka och ge förslag på hur upphandling av ”grön el” ska kunna genomföras.

Försörjningsnämndens yttrande och förslag, § 52-96

Vid offentlig upphandling uppkommer allt oftare krav på sk miljöanpassad upphandling. I NOUs (Nämnden för offentlig upphandling) Info december 1995 har miljökrav vid offentlig upphandling behandlats tämligen utförligt. Av redogörelsen framgår att det är tveksamt om ett krav på t ex grön el är förenligt med upphandlingslagens bestämmelser. Eftersom kravet på grön el riktar sig mot tillverkningsprocessen och inte produktens miljökonsekvenser vid brukandet, kan ett sådant krav komma att anses strida mot upphandlingslagens bestämmelse att anbudsgivare ska behandlas lika.

”Grön” el

Enligt vad NOU erfarit har en del enheter vid upphandling av el under hösten annonserat att de vill köpa sk ”grön” el. Definitionen härstammar från Svenska Naturskyddsföreningen (SNF), som har definierat vilka energikällor som ska anses vara miljövänliga och därmed producera ”grön” el. Det är tveksamt om SNFs kriterier är de riktiga, t ex är det inte självklart att vid utbyggnad av vattenkraft ska sådan producerad el ej betraktas som bra miljöval.

Här är det enbart fråga om att ställa krav på tillverkningsprocessen. I enlighet med resonemanget ovan måste en upphandlande enhet då bli vara beredd att visa att det rör sig om sakliga miljöhänsyn av väsentlig betydelse. Detta kan bli svårt eftersom det finns flera olika uppfattningar inom EU om vad som är att betrakta som miljövänlig el.

Krav på tillverkningsprocessen

Krav som ställs på själva produkten eller tjänsten måste skiljas från krav som ställs på tillverkningsprocessen där möjligheterna att ställa miljökrav är mycket mer begränsade. De krav om ekonomiska och tekniska villkor som ställs i EG-direktiv är uttömmande. I LOU finns dessa regler i 1 kap 17 §. En

upphandlande enhet kan följaktligen inte ställa krav, som går utöver vad som anges i paragrafen, på en leverantör.

Vi konstaterar avslutningsvis att el är en vara och på sådan kan inte krav ställas i produktionsledet. Härav följer att upphandling av ”grön” el inte torde vara i enlighet med LOU. Dessutom är det i nuläget svårt att kontrollera huruvida det verkligen är ”grön” el som levereras.

Mot den bakgrunden föreslår försörjningsnämnden landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Styrelsen ansluter sig till försörjningsnämndens yttrande och föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

Särskilt yttrande 1

Av (ns)-gruppen:

Sjukvårdspartiet instämmer i motionens andemening men måste på grund av de uppenbara svårigheterna att öronmärka vilken el som är grön i nuläget instämma i avslagsbeslutet.

Särskilt yttrande 2

Av Stefan Tornberg (c):

Landstinget antog i fullmäktige den 9 maj 1996 ett miljöpolitiskt program efter ett initiativ av Centerpartiet. Det är nu hög tid att konkretisera miljöarbetet och med denna motion vill Centerpartiet visa hur landstinget ska ta de första avgörande stegen in i kretsloppssamhället. Alla landstingets verksamheter har ett ansvar för genomförandet. Landstinget i Norrbotten ska finnas i fronten då Sverige byggs om steg för steg till ett mönsterland för en ekologisk hållbar utveckling.

”Landstinget är en stor uppköpare av varor och tjänster och kan med en medveten miljöprofil sätta press på tillverkare och leverantörer att tillhandahålla miljövänliga alternativ” (Miljöprogrammet sid 9). Genom upphandling av el märkt med ”Bra Miljöval” kommer efterfrågan på el från gamla, ohållbara produktionsmetoder att minska, något som gör nyinvesteringar i dessa tekniker mindre attraktivt. På sikt kommer de mest miljöskadliga anläggningarna att stängas, vilket är ett viktigt etappmål i arbetet för ett hållbart energisystem.

Det är naturligtvis fysiskt omöjligt att hålla isär el som produceras vid landets alla produktionsanläggningar. Elproducenten får istället rätt att miljömärka den del av produktionen som uppfyller kriterierna. En årlig miljörevision utförs sedan på den produktion som man innehar Bra Miljöval-licens för.

Upphandlingen av Grön el kunde ha blivit en milstolpe, men nu är riskerna uppenbara att miljöarbetet ytterligare försenas. Beslutet innebär att landstinget ställer sig vid sidan och passivt iakttar utvecklingen inom området. Landstinget i Norrbotten måste istället aktivt medverka och driva på denna utveckling för framtidens skull.

§ 163

Motion 10/96 om matinköp inom landstinget (v-gruppen)

Dnr 776-96

Motionen

Landstinget antog enhälligt i fullmäktige den 9 maj 1996 ett nytt miljöpolitiskt program.

Därför anser nu vänsterpartiet att det är aktuellt att återigen pröva den motion som vi tidigare lagt om inköp av matvaror i miljöanpassad riktning.

Landstinget i Norrbotten har ett övergripande ansvar för befolkningen i länet och inte minst dess hälsa. Hälsan är bl a relaterad till den miljö vi lever i och den mat vi äter. För att öka trovärdigheten i folkhälsoarbetet är det viktigt att landstinget tydligt markerar sitt engagemang i den mat vi äter och förbättrar kvaliteten på de livsmedel som landstinget inhandlar.

Landstinget är en stor inköpare och har stora möjligheter att påverka leverantörernas produktion i en miljöanpassad riktning.

För att tydligt markera denna vilja bör landstinget i huvudsak köpa KRAV-märkta livsmedel.

I och med att denna motion bifalls så kommer många odlare att ställa om sin produktion i en miljöanpassad riktning.

Vänsterpartiets landstingsgrupp yrkar

att landstinget beslutar anta inköspolicy för livsmedel enligt intentionerna ovan.

Försörjningsnämndens yttrande och förslag, § 53-96

All offentlig upphandling regleras genom Lagen om offentlig upphandling (LOU). Meningen med lagen är bl a att säkerställa att upphandlingen sker affärsmässigt, på ett objektiva sätt och i konkurrens.

Upphandlingen av livsmedel till landstinget regleras av LOU, dessutom kringgärdas såväl produktion, tillagning och servering av livsmedel av en mängd olika lagar och förordningar. En självklarhet är att vår upphandling såväl som de livsmedel vi upphandlar, samtliga ska uppfylla de lagar och förordningar som gäller. Enligt LOU är det inte tillåtet att ställa som krav att en produkt ska vara märkt med t ex Svanen, Krav-märket eller någon annan symbol som utestänger vissa (t ex utländska) leverantörer från att vara med och konkurrera vid offentlig upphandling.

Landstingets miljöpolitiska program slår fast att miljöhänsyn ska vara ett naturligt inslag i alla landstingets verksamheter. Minimikravet i det praktiska miljöarbetet är att följa nationella lagar och föreskrifter samt de miljömål och riktlinjer som landstinget fastställt.

Eftersom den slutliga avfallsmängden och miljöbelastningen i de allra flesta fall avgörs redan vid inköp, är miljöaspekterna självklart viktiga urvalskriterium även vid våra livsmedelsupphandlingar. Som exempel på vårt miljöarbete kan nämnas att krav ställs på att hela produkten miljödeklarerar, krav ställs på att emballage ska vara returbart eller återvinningsbart och krav på vattenbaserade tryckfärger ställs. Våra produktionskök bidrar också aktivt till vårt miljöansvar genom bl a återvinning. I skenet av bl a landstingets miljöpolitiska program är det dessutom en naturlig följd att arbetet med ökad miljöhänsyn vid upphandlingen kommer att utvecklas ytterligare.

KRAV är miljömärket för ekologiskt producerade livsmedel. Kontrollföreningen för ekologisk odling, som består av 22 företag och organisationer, står som garant för att KRAV-märkta livsmedel produceras utan tillsats av bekämpningsmedel, konstgödsel och antibiotika. I dag producerar ca 2 500 bönder, på ca 4 procent av den svenska åkerarealen, ekologiskt.

KRAV-märkta produkter säljs idag i huvudsak via butik till privata konsumenter. Prisnivån ligger genomsnittligt ca 15 - 20 procent över prisnivån för motsvarande icke KRAV-märkta produkter, för vissa enskilda produkter är prisskillnaden avsevärt större.

Efterfrågan på KRAV-märkta livsmedel ökar och överstiger redan idag utbudet. Idag liksom vid förra motionen om "Upphandling av i huvudsak KRAV-märkta livsmedel" (hösten 1995) tvingas vi konstatera att det fortfarande inte är möjligt att tillgodose landstingets behov av livsmedel med de ytterst begränsade kvantiteter av KRAV-märkta livsmedel som finns på marknaden. Däremot ligger det väl i linje med landstingets riktlinjer för upphandling och miljöpolitiska program att ta hänsyn till KRAV-märkningen, som ett positivt upphandlingsargument. Som exempel planeras i höst dessutom en s k "KRAV-vecka" vid köket Luleå sjukhus. Under denna vecka kommer ekologiskt producerade livsmedel att serveras.

Försörjningsnämnden delar ambitionen att landstinget bör köpa ekologiskt odlade livsmedel men med hänsyn tagen till ovanstående skäl är det emellertid inte möjligt att bifalla motionens exakta formuleringar.

Mot den bakgrunden föreslår försörjningsnämnden landstingsstyrelsen fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Styrelsen ansluter sig till försörjningsnämndens yttrande och föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen anses besvarad.

Yrkande

Harry Nyström (v) och Kenneth Backgård (ns):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation 1

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

Reservation 2

Av (ns)-gruppen:

Vi uppfattar motionens att-sats som en viljeinriktning som också omfattas av det miljöprogram som landstingsfullmäktige antagit. Därför bör de intentioner som motionen avser väl kunna ingå i landstingets upphandlingspolicy.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c):

Jag anser att motionen bör bifallas av landstingsfullmäktige med den förändringen att inköspolicyn för livsmedel ska inriktas på ekologiskt och närproducerade livsmedel.

§ 164

Motion 11/96 om höjd åldersgräns för vuxenbiljett inom Länstrafiken (v-gruppen)

Dnr 990-96

Motionen

Vänsterpartiets landstingsgrupp föreslår att landstinget verkar för att Länstrafiken i Norrbotten höjer åldersgränsen för resande på Länstrafikens bussar från 16 år till 18 år. I alla andra sammanhang betecknas ungdomar vuxna först när man fyllt 18 år. Eftersom ungdomar också dessutom i dag praktiskt taget saknar en egen inkomst men samtidigt är beroende av allmänna kommunikationsmedel för att kunna förflytta sej mellan olika orter inom länet.

Vänsterpartiets landstingsgrupp föreslår därför:

att landstinget verkar för att Länstrafiken höjer åldersgränsen för vuxenbiljett från 16 till 18 år.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Länstrafiken i Norrbotten AB har fått tillfälle att yttra sig över motionen. Bolagets styrelse har tagit del av och behandlat motionen och anser inte att åldersgränsen för vuxenbiljett ska ändras.

Till stöd för sitt ställningstagande anser Länstrafiken att en höjning av åldersgränsen får stora ekonomiska konsekvenser för bolaget. Dessutom är biljettpriserna redan starkt subventionerade och ungdomar som uppnått 16 års ålder kan köpa rabattkort som ger upp till 40 procents rabatt på enkelbiljettpriset. Ytterligare en orsak till att behålla nuvarande åldersgräns är att grannlänerna och en majoritet av länstrafikbolagen i Sverige har 16 år åldersgräns för vuxenbiljett.

Landstingsstyrelsen instämmer i Länstrafikens ställningstagande och föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Yrkande

Harry Nyström (v):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Harry Nyström (v) till förmån för yrkandet.

§ 165

Annonser om landstingsfullmäktiges sammanträden 1997

Dnr 1215-96

Ärendebeskrivning

Av arbetsordningen för landstingsfullmäktige framgår att fullmäktige för varje år ska bestämma i vilken eller vilka ortstidningar uppgifter om tid och plats m m för fullmäktiges sammanträden ska införas.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Annonser om tid och plats m m för fullmäktiges sammanträden under år 1997 ska införas i tidningarna Norrländska Socialdemokraten, Norrbottens-Kuriren, Piteå-Tidningen, Haparandabladet, Norra Västerbotten och Norrbottningen.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 166

Landstingsfullmäktiges sammanträdesplan för 1997

Dnr 1217-96

Ärendebeskrivning

Av arbetsordningen för landstingsfullmäktige framgår att:

- Fullmäktige bestämmer dagarna för sina sammanträdena för varje år.
- Fullmäktige sammanträder i Landstingshusets sessionssal i Luleå. Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma en annan plats inom länet för visst sammanträde.

Sammanträde ska också hållas om styrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs (KL 5 kap § 7).

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fastställa följande sammanträdesplan för 1997:

- Onsdagen den 26 mars.
- Onsdagen den 23 april.
- Onsdagen den 4 och torsdagen den 5 juni.
- Torsdagen den 18 september.
- Onsdagen den 12 och torsdagen den 13 november.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 167

Landstingsstyrelsens sammanträdesplan för 1997

Dnr 1216-96

Ärendebeskrivning

Av reglementet för landstingets styrelse framgår att:

- Tid och plats för sammanträdena ska fastställas i en årlig plan.
- Ordföranden får ändra tidpunkten för eller inställa sammanträde.

Sammanträde ska också hållas om minst en tredjedel av ledamöterna begär det eller ordföranden anser att det behövs (KL 6 kap § 18).

Beredningens förslag

Följande sammanträdesplan fastställs för 1997:

- Torsdagen den 30 januari.
- Torsdagen den 27 februari.
- Torsdagen den 10 april.
- Torsdagen den 22 maj.
- Onsdagen den 18 juni.
- Torsdagen den 4 september.
- Torsdagen den 23 oktober.
- Torsdagen den 4 december.

Sammanträdena börjar kl 13.15 och hålls i Landstingshusets styrelserum i Luleå. Ordföranden får bestämma annan plats för visst sammanträde.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 168

Yttrande över rapport om avveckling av amalgam

Dnr 1147-96

Ärendebeskrivning

Miljödepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över:

- En rapport från Kemikalieinspektionen med redovisning av hur avvecklingen av amalgamanvändningen fortgår.
- En rapport från Naturvårdsverket med redovisning av hur avvecklingen av kvicksilveranvändningen fortgår vad gäller användning i batterier, kloralkaliindustrin och laboratorier.
- En rapport från Kemikalieinspektionen med redovisning av hur avvecklingen av användningen av kvicksilver i varor, förutom batterier, fortgår.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 1 december 1996.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att avge följande yttrande:

Landstinget begränsar sitt yttrande till synpunkter på avveckling av amalgam inom tandvården.

Barn- och ungdomstandvård

Användande av amalgam som fyllningsmaterial inom barn- och ungdomstandvården har minskat kraftigt under de senaste fyra till fem åren. Idag används amalgam som fyllning i mindre än två procent av alla fyllningar som görs. Alternativa material har alltså på ett planerat långsiktigt sätt kommit att ersätta amalgam. Ytterligare reduktion i användandet kan förväntas i den takt som alternativen förbättras.

Det tycks således inte finnas skäl att ytterligare reglera denna fråga för barnstandvårdens del. De undantag som finns i avtalet mellan Landstingsförbundet och regeringen bör gälla även i fortsättningen.

Vuxentandvård

Även inom vuxentandvården har en minskning av användandet av amalgam skett (42 procent jämfört med 1990 - 1991). Minskningen är däremot mindre än inom barn- och ungdomstandvården. Norrbottens läns landsting var ett av de landsting som förde statistik kring amalgamanvändningen och kan därför konstatera att Norrbotten i relation till riket ligger på en relativt hög nivå. Detta kan till stor del förklaras av att andelen kariesskadade tänder som är fyllda med amalgam redan tidigare låg på en högre nivå. Det kan också finnas andra olikheter kring tandvårdsvanor osv.

Utredningen bedömer att flödet av kvicksilver inom tandvården tillsammans med nuvarande avvecklingstakt inte gör det nödvändigt med ytterligare åtgärder i form av tvingande regler. Som utredningen påpekar kan man däremot av prisskäl m m vänta sig att avvecklingstakten inom vuxenvården kommer att plana ut något. Det är därför viktigt att läget fortlöpande följs upp så att en ej önskad utveckling i tid kan uppmärksammas och åtgärdas.

Behovet av uppföljning

Eftersom användandet av amalgam verkar skilja sig mycket mellan olika delar av Sverige bör utöver data på riksnivå även kartläggning göras på länsnivå. Det ger möjligheter upptäcka eventuella skillnader och också att vidta mer riktade insatser.

Enligt tillgängliga vetenskapliga studier är hållbarheten sämre bland fyllningar utförda i alternativa material till amalgam. Det finns därför anledning att såväl från hälso- som ekonomisk synpunkt följa långtidseffekterna av dessa material. Även effekten av prisskillnader mellan olika typer av fyllningsmaterial bör kartläggas.

Kartläggning av arbetsmiljöaspekter

Allt fler signaler kommer om att användning av olika plastmaterial medför nya arbetsmiljöproblem. Det är därför viktigt att det finns goda uppföljnings- och rapporteringsrutiner för att tidigt upptäcka eventuella risker. I detta sammanhang kommer det av Socialstyrelsen nyligen upprättade

Biverkningsregistret för dentala fyllningsmaterial vid Tandläkarhögskolan i Umeå att ha en central roll.

Det är också viktigt med en fungerande produktinformation. Kraven på producenterna om god dokumentation, varumärkning och bra anvisningar för hur materialen ska användas bör därför skärpas.

Utbildningsinsatser

Produktutvecklingen inom dentala fyllningsmaterial är mycket snabb. Gemensamt för många av de nya fyllningsmaterialen är att de är mycket mer teknik-känsliga än amalgamet. En förutsättning för ett gott resultat är att vårdpersonalen har kunskap om de nya materialen och hur de ska användas. De enskilda huvudmännen bör ges ekonomiska möjligheter att kontinuerligt bedriva fortbildningsinsatser rörande dentala material.

Viktigt blir även att verka för att ny kunskap snabbt kommer de kliniskt verk-samma tandvårdarna till del. Här har ett gott samarbete och fungerande kana-ler mellan forskningsinstitutioner och vården stor betydelse.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 169

Yttrandet över delbetänkandet (SOU 1996:27) En strategi för kunskapslyft och livslångt lärande

Dnr 949-96

Ärendebeskrivning

Utbildningsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betän-kandet, som avgetts av Kommittén om ett nationellt kunskapslyft för vuxna. Kommitténs uppdrag har i detta första steg varit att föreslå mål för ett nation-ellt kunskapslyft för vuxna och bedöma behovet av utbildning för vuxna.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 1 november 1996. Ef-tersom nästa sammanträde med fullmäktige infaller vid en senare tidpunkt är det styrelsen som avger landstingets yttrande.

Beredningens förslag

Följande yttrande ges:

Sammanfattning

- 1 Den statliga politiken måste ge möjligheter till kompetenshöjning för hela befolkningen, sett ur både geografisk och demografisk synvinkel.

- 2 Detta innebär att nya lösningar måste provas och uppmuntras samt att villkoren för olika typer av utbildning måste stödja kompetenshöjning i olika former.
- 3 De stora skillnaderna mellan olika delar inom länet och landet måste åtgärdas.
- 4 Ett annat är att stödnivån bör vara densamma i all kunskapslyftsutbildning, gymnasieutbildning, komvux, statens skolor för vuxna och folkhögskolor. De studier som bedrivs i distansform måste ha rätt till samma stöd.
- 5 En stark samordning mellan arbetsmarknads- och utbildningspolitiken måste göras.
- 6 Ett sk friår bör kopplas samman med krav på utbildningsåtgärder.

Inledning

Ett kunskapslyft i nationen är av största vikt för den framtida utvecklingen. Inom landet finns det stora regionala skillnader som bör uppmärksammas speciellt. Dessa regionala klyftor har utökats under ett antal år på grund av den statliga politiken. Skattereformerna, skatteutjämningsystemet, de statliga besparingarna samt många avregleringar har bidragit till dessa ökade regionala skillnader.

Norrbottens län är en av de län i Sverige som står inför en svår situation, vilket ett otal indikationer visar på. Norrbottens län har till exempel, trots en hög utgångsnivå, den snabbaste ökningen av arbetslösheten. Länet har dessutom en ogynnsam näringslivsstruktur och står inför en övervägande risk för en ny utflyttningsvåg.

Kompetenshöjning för hela Sverige

En annan bekymmersam punkt för länet är att utbildningsnivån ligger under riksgenomsnittet. Norrbotten har i jämförelse med riket ca fyra procentenheter färre människor som överhuvudtaget har en eftergymnasial utbildning. Även när det gäller FoU ligger Norrbotten på en låg nivå med endast sju årsverken per 1 000 heltidsanställda, vilket kan jämföras med Sveriges genomsnitt på 16 årsverken per 1 000 sysselsatta.

Mest alarmerande är kanske de betydande inomregionala skillnaderna i länets utbildningsnivå. Färre än 5 procent av pojkarna i Överkalix har inom tre år gått vidare till högskolestudier. Motsvarande siffra för flickorna i Boden är drygt 45 procent.

Ovanstående exempel är speciellt oroväckande inför framtidens ökande krav på kompetens och utbildning. Redan nu ser man att det är de lågutbildade som har de största svårigheterna att finna nya arbeten. Det finns dessutom ett samband mellan låg utbildningsnivå och hög arbetslöshet, vilket gör att vissa kommuner brottas med betydande problem.

De stora skillnaderna mellan olika delar inom länet och landet beror på en mängd olika faktorer. Förutom att uppmärksamma frågor kring infrastrukturen, såsom möjligheter till distansundervisning, är det viktigt att långsiktigt arbeta med attityderna till utbildning. Inte minst viktigt är detta arbete i kommuner där det finns en svag studietradition och svaga övriga incitament för att gå vidare i utbildning.

Det är därför av största vikt att den statliga politiken ger faktiska möjligheter till kompetenshöjning för hela befolkningen, sett ur både geografisk och demografisk synvinkel.

Kunskapslyft och livslångt lärande

Att uppmuntra människor att ta steget till olika former av kompetenshöjning innebär att man måste tillhandahålla de kunskapsmässiga och andra nödvändiga förutsättningar som behövs för att kunna delta i det livslånga lärandet. Det är viktigt att utarbetande av villkoren kring detta, t ex rätt till tjänstledigheter och studiemedel stödjer detta syfte.

För att genomföra livslångt lärande gäller det att bygga vidare på de lokala och regionala förutsättningar som redan finns. Det är viktigt att i största möjliga mån överbrygga problemen med långa avstånd till nuvarande utbildningsinrättningar. Därför måste man uppmuntra och stödja distansundervisning, tekniska förutsättningar, använda kommunala resurscentra m m. Man bör också bygga ut olika former av lokalt lokaliserade högskoleutbildningar med förhoppningen att man sedan kan gå vidare till en fullständig högskoleutbildning.

Som ett led i att ge individen möjlighet att utvecklas måste också de olika alternativa utbildningsvägarna vävas in i en strategi för kunskapslyft och livslångt lärande. De traditionella utbildningsvägarna är inte det optimala sättet för alla människor. Därför måste andra utbildningslösningar som folkhögskolor, utländsk utbildning, kortare kurser m m alla ges möjlighet att tävla med de traditionella vägarna. Ett led i detta är att utöka andra utbildningsvägars möjligheter att ge högskolebehörighet. Ett annat är att stödnivån bör vara densamma i all kunskapslyftsutbildning, gymnasieutbildning, komvux, statens skolor för vuxna och folkhögskolor. De studier som bedrivs i distansform måste ha rätt till samma stöd.

För att uppnå en effektiv kompetenshöjning är det av yttersta vikt att samspelet mellan ungdomsutbildningen, de vuxnas kunskapslyft och det livslånga lärandet fungerar på ett effektivt och uppmuntrande sätt. Ett exempel är att en komplettering av de tvååriga gymnasielinjerna till en treårig måste vara lättillgänglig i hela landet. Om man ser på Norrbottens behov ser man att 67 procent av den vuxna befolkningen inte har högre utbildning än tvåårig gymnasieskola, jämfört med riksgenomsnittets 63 procent.

Samordning med arbetsmarknadspolitiken

Ett speciellt problem i diskussionen kring arbetsmarknadspolitiken och kunskapslyft är vilken slags avgränsning som ska finnas mellan dessa. Till och börja med är det viktigt att villkoren för individen likställs mellan olika former av utbildning. En samordning mellan dessa typer av utbildning måste också ske för att undvika att människor inte får rätt hjälp eller att befintliga resurser inte utnyttjas till fullo.

För att lindra arbetslöshetsproblemet har ett förslag om s k friår diskuterats. Genom att koppla samman ett sådant år med ett krav på utbildningsåtgärder, kan man uppmuntra människor till en kompetenshöjning, samtidigt som man uppnår en sysselsättningseffekt. Det är viktigt att en sådan rättighet kopplas till villkor som ekonomiskt möjliggör ett friår.

Ett sådant förslag skulle kunna genomföras genom försöksverksamhet i Norrbottens län.

Landstingets roll

För att kunna utvecklas och skapa nya arbetstillfällen är det av största vikt att det sker en satsning på kompetenshöjning inom länet. Denna satsning kan ske på flera olika plan; både inom näringsliv, utbildningsorgan och kommuner. Det krävs dock att arbetet underlättas i största möjliga mån och i det arbetet är landstinget en stark resurs både som det enda regionala folkvalda organet och som huvudman för utbildningar. Det är viktigt att en lokal och regional samordning och samverkan sker mellan länets olika aktörer för att säkerställa kvalitet och utbud samt skapa utrymme för en positivare attityd till utbildning.

Framtida arbetet

Inför kommitténs slutbetänkande är det viktigt att den helhetssyn som diskuteras också kommer fram i slutförslaget. Det gäller att hela den verklighet som en individ möter underlättas och stöder ett beslut att på något sätt höja sin kompetens. Detta innebär att kommitténs framtida arbete är av största vikt och det är först när alla förutsättningar är klar som en helhetsbedömning av förslaget kan göras.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Landstinget avstår från att yttra sig.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 170

Yttrande över slutbetänkandet (SOU 1996:102) TUFF - Teckenspråksutbildning för föräldrar

Dnr 978-96

Ärendebeskrivning

Utbildningsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som avgetts av Utredningen om utbildning i teckenspråk för föräldrar

till döva barn m m. Utredningens uppgift har varit att utreda frågor kring utbildning i teckenspråk för föräldrar till döva, dövblinda och hörselskadade barn samt till andra barn med motsvarande behov av teckenspråk för kommunikation.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 1 november 1996. Eftersom nästa sammanträde med fullmäktige infaller vid en senare tidpunkt är det styrelsen som avger landstingets yttrande.

Beredningens förslag

Följande yttrande avges:

Landstinget delar utredningens uppfattning att det behövs en sammanhållen teckenspråksutbildning för föräldrar till döva barn m m och stödjer därför utredningens förslag.

Det är viktigt att ledningsansvaret läggs på det regionala kunskapscentret och inte på dem som anordnar utbildningarna. I centret är både landsting och brukarföreträdare representerade.

Utbildning i teckenspråk för syskon till döva finns och är förlagd till specialskolan. Kristinaskolan i Härnösand svarar för den norra regionen. Det är viktigt att man vid en eventuell sammanslagning av anslagen kan fortsätta med denna form av utbildning för syskon. Det ger positiva sociala bieffekter att få vistas på det döva syskonets skola och uppleva dess situation.

Utredningen säger att utbildningen ska bygga på den introduktion som landstinget erbjuder föräldrarna inom ramen för sitt habiliteringsansvar. Det är bra att man preciserat landstingets ansvar till att vara en introduktion.

Beslut

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 171

Bolagsordning och aktieägaravtal för bolaget I Norrbotten AB

Dnr 754-96

Ärendebeskrivning

Landstingsfullmäktige, § 65-96, har beslutat att landstinget ska vara delägare i bolaget I Norrbotten AB och samtidigt godkänt bolagets syfte och verksamhetsinriktning. Vidare har uppdragits åt styrelsen att besluta om aktieteckning i bolaget samt att godkänna slutlig bolagsordning och aktieägar-avtal.

I föreliggande förslag till bolagsordning och aktieägaravtal får bolaget ett aktiekapital på 450 tkr samt ett fritt eget kapital i form av reservfond på 450 tkr. Varje ägare betalar det dubbla nominella värdet för varje aktie, av

vilket hälften avser aktiekapital och hälften hänförs till reservfonden. Landstingets andel är 149 aktier av 450.

Förslaget innehåller också en betalningsplan, där bolagets faktiska kostnader, när i tiden dessa uppstår samt den eftersläpning som strukturfondsfinansieringen innebär vägts samman. Landstinget kommer enligt denna att kunna köpa tjänster och produkter för ca 13 000 tkr inom ramen för ett separat avtal med bolaget.

Beredningens förslag

- 1 Landstinget tecknar 149 aktier för 298 tkr i bolaget I Norrbotten AB.
- 2 Förslaget till aktieägaravtal och bolagsordning godkänns.
- 3 För inköp av tjänster och produkter under 1996 avsätts en ram på 4 077 tkr.
- 4 För ändamålen anvisas 4 375 tkr ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Förslaget bifalls.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner yrkande 1 antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

Särskilt yttrande

Av (ns)-gruppen:

Vi noterar med tillfredsställelse att man lyssnat på vår kritik och ändrat bolagsordningen. Vi har hela tiden hävdad att denna typ av verksamhet med stor fördel kan bedrivas på annan ort än länscentrat, vilket nu också kommer att ske. Sådana överväganden bör göras även vid framtida etableringar.

§ 172

Deklaration om regionalism

Dnr 460-96

Ärendebeskrivning

Inför Assembly of European Regions (AERs) årliga generalförsamling har en preliminär deklARATION om regionalism skickats ut för ställningstaganden i medlemsregionerna. Deklarationen kommer att fastställas på generalförsamlingen den 3 december 1996.

Syftet med deklARATIONEN är ytterst att stärka regionernas ställning på olika sätt. Förslaget tar upp olika definitioner och koncept för regioner, vilket bl a innefattar att en region definitionsmässigt ska utgöra en representativ församling. En annan viktig ståndpunkt är att subsidiaritetsprincipen ska gälla.

Deklarationen är inte något juridiskt bindande dokument, utan ska utgöra ett politiskt referensdokument för AERs medlemmar.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen instämmer för landstingets del i deklARATIONEN.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 173

Medfinansiering av LEADER II-projekt

Dnr 926-96, 1142-96

Ärendebeskrivning

LEADER II är ett program inom vilket sk LAG-grupper genom lokalt förankrade och drivna projekt ska skapa arbetstillfällen och utveckla sitt avgränsade

område. Efter ett uttagningsförfarande har regeringen godkänt ett antal LAG-grupper som mottagare av EU-medel inom LEADER-program-met.

Norrbottens län berörs av två av de utsedda grupperna, nämligen Skogslandet och Inlandslandet. I och med godkännandet kommer EUs strukturfonder att finansiera hälften av deras budget. För att säkerställa deras respektive behov av nationell offentlig finansiering ansöker de om medfinansiering från landstingets sida.

Skogslandets LAG-grupp består av Gällivare, Jokkmokks och Älvsbyns kommuner samt delar av Bodens och Piteå kommuner. LAG-gruppen har en total budget för perioden 1996 - 1999 på 22 mkr. De ansöker om medfinansiering från landstinget med totalt 2,4 mkr under åren 1996 -1999, fördelat med 600 000 kr per år.

Inlandslandet består av Arjeplogs, Arvidsjaurs, Malå, Sorsele och Storumans kommuner. Inlandslandet har en total budget för perioden 1996 - 1999 på 20 mkr. De ansöker om stöd från landstinget med totalt 1 mkr under perioden, fördelat med 250 000 kr per år. Inför regeringens beslut ansökte Inlandslandet om denna medfinansiering från landstinget. Eftersom beslutet brådskade lämnades den 28 juni 1996 ett preliminärt besked om att landstinget ställer sig positiv till medfinansieringen.

Beredningens yttrande och förslag

Landsbygdsutveckling är en viktig grund för arbetet med att utveckla hela länet. Med ett stöd till ovanstående LAG-grupper kan landstinget med relativt små medel få till stånd en starkt lokalt förankrad utveckling som har stora möjligheter att skapa arbetstillfällen.

Beredningen föreslår styrelsen att fatta följande beslut:

- 1 Bidrag på totalt 2,4 mkr beviljas till Skogslandets LAG-grupp, fördelat på 600 000 kr per år under 1996 - 1999.
- 2 Bidrag på totalt 1 mkr beviljas till Inlandslandet, fördelat på 250 000 kr per år under 1996 - 1999.
- 3 Pengarna - 3,4 mkr - anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande

Lars Spolander (m):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkandet.

§ 174

Medfinansiering av AGORA-projektet

Dnr 1169-96

Ärendebeskrivning

Agora-projektet har som ett av sina mål att anpassa teknologi för små- och medelstora företag och få dem att använda detta verktyg i t ex exportsatsningar och produktutveckling. Anpassningen sker bl a genom utveckling av själva teknologin samt genom utbildning och stöd till företagen.

Agora-projektet är ett av EU godkänt Telematik-projekt. Viewrope är ansvarig för projektledning och har beviljats stöd via EU för att fungera som svensk regional kontakt i uppbyggnaden av ett europeiskt nät.

I samarbete med redan befintliga kompetenscentra och utbildningsföretag ska sju lokala centra byggas upp i länet. Dessa nya centra ska skapa förutsättningar för att tillgodose små- och medelstora företags behov av exempelvis exportkunskande, bildande av nätverk av experter m m. Dessa centra ska dessutom knytas till det europeiska nätet.

För att upprätta dessa lokala centra ansöker projektet om finansiering från mål 2 och mål 6. Projektet ansöker om medfinansiering från landstinget för åren 1996 - 1999 på sammanlagt 2 870 000 kr, fördelat med 1 690 000 kr för mål 6 och 1 180 000 kr för mål 2.

Beredningens yttrande och förslag

Det är viktigt att de norrbottniska företagen får tillgång till informationsteknologins möjligheter. Agora-projektet innehåller dock en del frågetecken kring genomförandet och förankringen till liknade projekt i länet. Den oklara projektbeskrivningen gör det dessutom mycket svårt att bedöma effekterna av en satsning i projektet. Beredningen uppfattning är därför att projektet inte kan godkännas för medfinansiering i dess nuvarande form.

Beredningen föreslår landstingsstyrelsen att fatta följande beslut:

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 175

Medfinansiering av EuroConnect-projektet

Dnr 671-96

Ärendebeskrivning

Svenska EU-programkontoret har den 6 december 1995 godkänt projektet EuroConnect inom Employment-Horizon för handikappade och det finansieras till 75 procent av Europeiska socialfonden. Transnationella partners som deltar är Centre Est Formation & Etudes CEFE i Frankrike, Kingsway College i Storbritannien och Berufsfindungszentrum Wien i Österrike.

Utvecklingen av IT går allt snabbare i samhället och det är därför viktigt att även tekniken utvecklas för och av de funktionshindrade. Att utveckla ett datanät med anslutningar på flera platser i länet är ett huvudsyfte med projektet. Projektet syftar även till att lägga ut information om frågor som rör handikapp och att ge de handikappade möjligheter att kunna ta del av denna och annan information som sprids via datanäten.

Det ska även skapa ett språk som underlättar för funktionshindrade att söka informationen. Dessutom syftar det till att skapa, utveckla och underlätta samarbetet mellan handikappade, myndigheter och handikapporganisationerna. Samarbetsparter i Norrbotten är Högskolan i Luleå, Handikappföreningarnas samarbetsorgan, landstinget, försäkringskassan, länsarbetsnämnden, Kommunförbundet och länsstyrelsen.

Projektets IT-strategi är att kartlägga behovet av samhällsservice, skapa och införa ett system som utvärderas bland annat utifrån användarnas utgångspunkter. Information om systemet ska spridas till olika intressenter och initiativ till nya projekt ska tas.

Förväntade resultat är att kunskapen om vad informationsteknologin kan betyda för handikappade utvecklas, att utbildnings- och informationsmetoder kan prövas och att se vilka möjligheter som finns för att skapa arbetstillfällen för handikappade.

Projektet startar med att en server upprättas och anpassas på Högskolan i Luleå. Därefter kommer uppkoppling till lokala arbetsplatser (totalt åtta) att ske i tre steg med början i Kalix för att skapa möjligheter till lokal utveckling och anpassning. Motsvarande uppkoppling görs i steg två och tre till Gällivare och Arvidsjaur. Nätet anpassas för att senare kunna anslutas till Infobahn Station Arctica.

Projektets kostnader är beräknade till 2 891 tkr under en treårsperiod. 75 procent finansieras av Europas socialfond och resterande del (714 tkr) finansieras av samarbetsparterna. Projektet EuroConnect söker därför 40 tkr per år under tre år från vardera försäkringskassan, länsarbetsnämnden, landstinget, Kommunförbundet Norrbotten och länsstyrelsen.

Beredningens yttrande och förslag

EUs programkontor har beviljat medel till projektet eftersom ansökan har antytt att landstinget tillsammans med de övriga parterna är delfinansiär. Landstinget har i efterhand fått ta del av ansökan.

Landstinget har beslutat att delta i bildandet av ett bolag; I Norrbotten AB. Bolagets syfte är att bidra till ekonomisk tillväxt och utveckling av arbete och näringsliv genom att lägga grunden för en samordnad uppbyggnad av kompetens, informationsinnehåll och infrastruktur så att informationsteknik kan användas på bästa sätt inom alla samhällsområden i Norrbotten. Det bör ligga inom det här bolagets kompetensområde att bedöma om projektets idé och uppläggning är rimlig, samt att ta ansvaret för eventuell delfinansiering.

Beredningen föreslår styrelsen att fatta följande beslut:

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 176

Medverkan i Swedish Centre i Murmansk

Dnr 1140-96

Ärendebeskrivning

CENTEK och Norrbottens Handelskammare har av näringslivet och Länsstyrelsen i Norrbotten ombetts ta fram ett förslag till en svensk plattform i nordvästra Ryssland.

Ett förslag om bildande av ett center i Murmansk - Swedish Centre - har arbetats fram. Centret ska användas för att öka det svenska näringslivets möjligheter för utveckling av marknaden i nordvästra Ryssland. I ett första steg ska centret vara inriktad på att assistera norrbottniska företag.

Landstinget har fått en förfrågan om deltagande i centret under minst en tvåårsperiod. Avgiften beräknas liggas på ca 70 000 kr per år och för den summan får landstinget tillgång till åttio timmar service från Swedish Centre samt fortlöpande information m m.

Beredningens förslag

- 1 Landstinget medverkar i Swedish Centre i Murmansk under en tvåårsperiod.
- 2 För ändamålet anvisas 140 000 kr ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Förslaget bifalls.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner yrkande 1 antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

§ 177

Medfinansiering av projekt för arbetshandikappade

Dnr 1079-96

RSMH, Riksförbundet för social och mental hälsa, vill genomföra ett projekt för personer med psykisk ohälsa som står utanför arbetsmarknaden. Målet är att deltagarna i framtiden ska våga söka arbete/utbildning eller starta ett eget drivet kooperativ.

Genom en 15 veckor lång utbildning ska deltagarna få social träning samt ges kunskaper i bl a arbetsmarknad, samhällsuppbyggnad, dataanvändning och att tala inför grupp. Projektet kommer att vara förlagt på Sunderby Folkhögskola och starta under januari 1997. Projektet ska drivas i nära samarbete mellan arbetsförmedling, försäkringskassa och andra inblandade myndigheter. Huvudrekryteringen av deltagarna kommer att ske från Luleå, Piteå och Boden.

Projektet beräknas ha en total budget på 153 500 kr, varav 67 700 kr söks från EUs mål 3. RSMH söker medfinansiering på totalt 82 800 kr från landstinget och Kommunförbundet Norrbotten.

Beredningens yttrande och förslag

Alla insatser som gör att människor kan gå från sysslöshet till arbete eller studier är av stor samhällsnytta. Insatsen är begränsad i sin omfattning samtidigt som projektet är avgränsat i tiden. Genom sitt starka engagemang bör RSMH ha stora förutsättningar att hjälpa åtminstone någon av deltagarna till arbete och samtidigt förbättra förutsättningarna för övriga deltagare.

Beredningen föreslår styrelsen att fatta följande beslut:

- 1 Bidrag beviljas med 41 400 kr under förutsättning att även Kommunförbundet Norrbotten går in som medfinansierare i projektet.
- 2 Som ytterligare förutsättning gäller att projektet erhåller medel från EUs mål 3.
- 3 Pengarna anvisas ur styrelsens anslag för oförutsedda utgifter.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 178

Medfinansiering av ledarutveckling för kvinnor i Norrbottens län

Dnr 1168-96

Ärendebeskrivning

Högskolan i Luleå ska genomföra ett projekt om ledarutveckling genom mentorskap. Målgruppen är kvinnliga ledare i företrädesvis näringslivet. Projektet omfattar 18 deltagare som vardera får 20 utbildningsdagar, 10 kvällsföreläsningar samt tillgång till en mentor. Projektet förväntas stödja och förnya ledarskapet i länet samt skapa goda förebilder för kommande ledare.

Projektets totala kostnad uppgår till 671 000 kr. Beslutsgruppen i mål 2, länsstyrelsen samt Luleå kommun har bifallit ett stöd på sammanlagt 511 000 kr. Resterande kostnad, 160 000 kr, söks från länsarbetsnämnden och landstinget.

Beredningens yttrande och förslag

Ett stöd till Norrbottens framtida ledare är största vikt inför länets framtida utveckling. Genom detta projekt lyfts kvinnliga ledare fram samtidigt som man utnyttjar den kompetens som redan finns i länet. Utvärderingar av tidigare genomförda projekt med liknande utformning har visat på goda resultat.

Beredningen föreslår styrelsen att fatta följande beslut:

- 1 Bidrag beviljas med 80 000 kr under förutsättning att övrig nationell offentlig medfinansiering kan ordnas.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Förslaget bifalls.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner yrkande 1 antaget.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Reservation

Av Lars Spolander (m) till förmån för yrkande 2.

§ 179

Bidrag till företagarejubileum

Dnr 1121-96

Ärendebeskrivning

Den 9 - 19 april 1997 firar Företagarnas Riksorganisation i Luleå 150-årsjubileum. Under dessa elva dagar vill man sprida kunskap om företagets betydelse för samhällsutvecklingen. Målet är att under jubileet samordna resurserna i Luleå och Norrbotten för att i samverkan kunna möta framtidens marknader.

Jubileet kommer att invigas av kungen och omfattar mässor, utställningar och konferenser. På programmet märks bland annat ett Sverigeparternariat där inbjudna företagare från hela landet ges möjlighet att träffa företagare från Luleå och övriga Norrbotten. Ett symposium om entreprenörsandan i Luleå ska hållas och företagare har möjlighet att besöka Högskolan i Luleå för att träffa forskare och utvecklare.

Företagarna i Luleå ansöker om 500 000 kr i landstingsbidrag till jubileet. Det beräknas till 50 procent finansieras med EU-medel. Övrig finansiering är budgeterad enligt nedan:

Företagarna i Luleå	1 500 tkr
Länsstyrelsen	200 tkr
Länsarbetsnämnden	600 tkr
ALMI Företagspartner	300 tkr
Luleå kommun	600 tkr

Beredningens förslag

- 1 Bidrag beviljas med 200 000 kr.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Yrkande 1

Kenneth Backgård (ns):

- Som villkor inskrivs att bidraget utgår under förutsättning att övrig finansiering kan ordnas.

Yrkande 2

Lars Spolander (m):

- Förslaget avslås.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandena och finner beredningens förslag antaget.

Reservation 1

Av (ns)-gruppen till förmån för yrkande 1.

Reservation 2

Av Lars Spolander till förmån för yrkande 2.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 180

Bidrag till Agenda 21-utbildning

Dnr 1189-96

Ärendebeskrivning

Nilivaara Skola i Gällivare ansöker om bidrag för genomförande av Agenda 21-utbildning vid Nilivaara kretsloppshus.

I Nilivaara har skolan tillsammans med ideella aktörer byggt upp ett kretsloppshus. Med detta hus i centrum planerar skolan att under 1997 anordna miljöutbildning enligt tre alternativ: Endagsutbildningar, temadagar och studiebesök på kretsloppshuset. Målgruppen för utbildningarna är elever och personal på skolor, kommunala tjänstemän och politiker, allmänhet och föreningsmänniskor. På grundval av de erfarenheter som görs under 1997 ska utbildningspaket för framtiden utformas.

Genom anordnandet av dessa utbildningar har man förhoppningen att skapa nya arbetstillfällen i byn.

Den totala kostnaden för 1997 beräknas till 556 000 kr, varav 250 000 kr söks från landstinget.

Beredningens förslag

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 181

Bidrag till friskvårdsprojekt bland ungdomar

Dnr 1013-96

Ärendebeskrivning

Norrbottens Friidrottsförbund kommer under 1997 att påbörja ett friskvårdsarbete bland 10 - 15-åringar i föreningar och skolor runt om i länet genom att systematiskt genomföra ett friskvårdsprogram kallat Unga friidrottare mot droger. Under 1997 är ambitionen att få igång ungdomsverksamhet och program mot droger i vilande föreningar. Förbundet ska även bedriva uppsökande verksamhet i skolor för att få igång ett fördjupat samarbete med skolidrotten och övrig idrott.

Förbundet ansöker om 75 000 kr i landstingsbidrag för att täcka 75 procent av projektkostnaderna under 1997.

Beredningens yttrande och förslag

Insatser som syftar till att få ungdomar att välja ett aktivt liv utan droger är viktiga. Information och uppsökande verksamhet bland elever är emellertid i huvudsak en kommunal uppgift. De lokala folkhälsoråd som bildats har till uppgift att tillsammans med kommunen och andra lokala förvaltningar finna former för det förebyggande arbetet. Varje enskild förvaltning har att fatta beslut om i vilken utsträckning man vill ta hjälp av andra för att uppnå målen som formulerats i landstingsplanen.

Beredningen föreslår landstingsstyrelsen att fatta följande beslut:

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 182

Bidrag till friskvårdsprojekt bland pensionärer

Dnr 1078-96

Ärendebeskrivning

Norrbottens distrikt av Sveriges Pensionärsförbund planerar en satsning på förebyggande hälsovård för sina ca 5 000 medlemmar i länet. Ambitionen är att i nära samråd med bland annat de lokala hälsoråden få igång lokala aktiviteter och handlingsprogram som på olika sätt främjar hälsa och förebygger ohälsa.

De övergripande målen är bland annat att:

- Förbättra kunskaperna om livsrelaterade sjukdomar.
- Ge en helhetssyn på frågor om hälsa och ohälsa.
- Påverka medlemmarnas attityder mot att se möjligheter och det egna ansvaret för sin hälsa.

De 22 lokala föreningarna i Norrbotten har öppna möten varje månad. I samband med dessa möten lägger respektive förening in olika föredrag inom temat friskvård. Varje förening anordnar utifrån sina förutsättningar även olika friskvårdsaktiviteter.

Distriktets mål är att tillsammans med expertis utforma fem hälsobrev under året. Två friskvårdsseminarier är inplanerade under året.

Distriktet ansöker om 150 000 kr i externa bidrag för att finansiera projektet.

Beredningens yttrande och förslag

Sveriges Pensionärsförbund har genom sin projektidé tagit ett viktigt initiativ för att stödja människor att uppnå och bibehålla ett gott hälsotillstånd. De lokala folkhälsoråd som bildats har till uppgift att tillsammans med kommunen och andra lokala förvaltningar finna former för det förebyggande arbetet. I detta arbete är samarbetet med olika lokala föreningar viktigt. Det är emellertid varje enskild förvaltning som har att fatta beslut om i vilken utsträckning man vill ta hjälp av andra för att uppnå målen som formulerats i landstingsplanen.

Beredningen föreslår landstingsstyrelsen att fatta följande beslut:

Framställningen avslås.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 183

Riktlinjer för medicinska chefssamråd och programöverenskommelser

Dnr 1096-96

Ärendebeskrivning

Medicinska chefssamråd har funnits inom norra sjukvårdsregionen sedan 1983. Under årens lopp har de utvecklats och förändrats.

Enligt 1995 års regionala överenskommelse skulle det under året träffas programöverenskommelser för alla regionspecialiteter inom samrådets ram.

I 1996 års regionala överenskommelse konstateras att det inte träffats några programöverenskommelser under 1995. Inför 1997 bestämdes att programö-

verenskommelserna skulle vara klara 31 maj 1996 och anmälas till samverkansnämnden. Inte heller detta uppdrag har fullföljts. Arbetet har påbörjats inom flera specialiteter men beräknas inte resultera i förslag förrän under senare delen av hösten 1996.

Samverkansnämndens tjänstemannaberedning har utarbetat förslag till nya riktlinjer för medicinskt chefssamråd och programarbete i norra sjukvårdsregionen.

Förslaget anger att samråden ska ske kontinuerligt inom varje regionspecialitet mellan de medicinska cheferna vid universitetssjukhuset och länssjukhusen i regionen. Syftet med samråden är att utveckla samverkan mellan sjukhusen i regionen för att erbjuda regionens invånare en kostnadseffektiv sjukvård med hög kvalitet och tillgänglighet.

De medicinska chefssamråden ska utarbeta och kontinuerligt uppdatera medicinska programöverenskommelser för den egna regionspecialiteten. Före den 31 maj varje år ska programöverenskommelser inlämnas till samverkansnämndens kansli för tjänstemannaberedning och anmälan till eller ställningstagande av samverkansnämnden med rekommendation till regionlandstingen.

De medicinska programöverenskommelserna ska bl a innehålla:

- Gemensam uppfattning om och klarläggande av vilka vårdinsatser/diagnosgrupper som ska anses som högspecialiserad vård och handläggas vid Norrlands Universitetssjukhus (NUS), samt vilka fall som bör remitteras till annat/andra universitetssjukhus.
- Arbetsfördelningen i övrigt mellan universitetssjukhuset och länssjukhusen, inklusive konsultverksamhet.
- Bedömningar av vårdutveckling, remittering och beställningar med utgångspunkt från framtagen statistik och annat underlag om den högspecialiserade vården.
- Samverkan inom specialiteten om utveckling, nya metoder/teknologier, t ex telemedicinens utveckling för specialiteten, utvärdering utifrån SBU:s rapporter.
- Forskningssamverkan, områden för gemensamma forskningsprojekt.
- Utbildningssamverkan, särskilt vad gäller läkares grund-, specialist- och efterutbildning.

Programöverenskommelser som innebär strukturella och organisatoriska förändringar inom och mellan universitetssjukhuset och länssjukhusen föreläggs samverkansnämnden inom ramen för kommande års regionala överenskommelse.

Respektive verksamhetschef vid NUS är sammankallande till de medicinska chefssamråden och har också huvudansvar för att medicinska programöverenskommelser utarbetas. Sjukhusdirektören vid NUS har ett samordningsansvar för att de medicinska chefssamråden genomförs och att programöverenskommelser tas fram. Sjukhusdirektörerna vid länssjukhusen ska se till att de medicinska cheferna från respektive länssjukhus aktivt deltar i de medicinska chefssamråden och arbetet med programöverenskommelser.

Samverkansnämnden, § 36-96, rekommenderar regionlandstingen att godkänna föreslagna riktlinjer.

Beredningens förslag

Rekommendationen antas.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 184

Försöksverksamhet med fastpristandvård för unga vuxna

Dnr 1082-96

Ärendebeskrivning

Tandvårdscheferna i norra sjukvårdsregionen och Gävleborg har föreslagit en försöksverksamhet i de fem norrlandslänen med fastpristandvård för unga vuxna.

Sedan 1994 har man inom tandvårdsverksamheten märkt en minskad efterfrågan på tandvård för unga vuxna sedan det infördes en självrisk i tandvårdsförsäkringen. Detta beror bl a på att många av dem studerar, är låginkomsttagare eller arbetslösa och inte prioriterar tandvård om kostnaderna anses vara för höga.

Fr o m den 1 januari 1998 kommer den allmänna tandvårdsförsäkringen i stort sett att slopas, med undantag av ett ekonomiskt skydd för särskilda patientgrupper som på grund av sjukdom eller funktionshinder har särskilda tandvårdsbehov.

Mot denna bakgrund avser tandvårdscheferna att hos regeringen söka medel ur tandvårdsförsäkringen för att kunna erbjuda unga vuxna tandvård till fast pris. Patientens kostnad blir beroende av vilken risk för tandsjukdom de bedöms löpa. Patienten får ett program för egenvård och under förutsättning att detta följs täcker den överenskomna patientavgiften samtliga kostnader för tandvård. För att hålla kostnaden så låg att den stimulerar till regelbunden tandvård bedöms att subventionen bör motsvara 200 kr per patient i åldrarna 20 - 29 år. Totalt betyder det att 25 mkr av tandvårdsförsäkringens 1 900 mkr skulle avsättas för detta ändamål.

Om regeringen beviljar medlen finns möjligheten att innan tandvårdsförsäkringen helt slopas kunna bygga upp ett system för fastpristandvård som skulle kunna användas i modifierad form, även utan tandvårdsförsäkringen, men med högre kostnad för patienten.

Samverkansnämnden, § 47-96, rekommenderar regionlandstingen att tillsammans med Gävleborgs läns landsting medverka i den föreslagna försöksverk-

samheten och att, under förutsättning av landstingens beslut, inge en gemensam ansökan enligt tandvårdschefernas förslag.

Styrelsens ordförande och landstingsdirektören har dessutom skickat en skrivelse i ärendet till Socialdepartementet

Beredningens förslag

Rekommendationen antas.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

Särskilt yttrande

Av Lars Spolander (m):

Vi förutsätter att även privata tandläkare får ingå i försöket.

§ 185

Fyllnadsval av ledamöter i Samhall Formels regionala råd

Dnr 19-96

Ärendebeskrivning

Curt Johansson och Annika Stenberg har avlagt sig uppdragen som ledamöter i Samhall Formels regionala råd..

Beredningens förslag

Till nya ledamöter t o m 1998 utses:

- 1 Chefsöverläkare Birgitta Johansson, Luleå sjukhus, Box 806, 971 25 Luleå.
- 2 Utredare Kurt Hofgren, Landstingets kansli, 971 89 Luleå.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 186

Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 17-96

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen lämnar följande rapport till landstingsfullmäktige den 20 - 21 november 1996:

Sunderbyprojektet

Projektering, byggande m m

Leverans av arbetshandlingar följer tidsplanen. Innan året är slut har drygt 80 procent av projekteringen fullgjorts. Resterande del genomförs under första halvåret 1997.

Arbetet med gjutning av bjälklag har nu åter kommit igång i full skala. Den fastställda tidsplanen hålls.

Under våren/sommaren 1997 kommer förvaltningen att kunna redovisa en kostnadsbild för inventarier/utrustning. Uppgifterna kommer att avse såväl ny- som reinvesteringsbehovet inför Sunderbyn.

Information

En modell av Sunderby sjukhus visades för första gången i samband med Norrbottensveckorna 1996 i Stockholm och väckte mycket stort intresse, inte minst utifrån den vårdfilosofi som präglat utformningen.

Modellen kommer nu att presenteras för länets innevånare genom besök i samtliga kommuncentra.

Ansvarsfördelning mellan förvaltningarna

Inför starten av Sunderby sjukhus är det nödvändigt att Luleå-Bodenförvaltningen och personalen där engageras i utvecklingsarbetet. En nära samverkan mellan de båda förvaltningarna är därför absolut nödvändig för att undvika onödigt dubbelarbete.

Utvecklingsansvaret har fördelats så att:

- Sunderbyförvaltningen - förutom att tillhandahålla kvalificerad utredningspersonal - ska svara för aktivitets- och tidsplanering så att utvecklingsarbetet sker samordnat med byggproduktionen.
- Luleå-Bodenförvaltningen har ansvaret för verksamhetsinnehållet i utvecklingsarbetet.

Bemanning/utbildning

Inom varje verksamhetsområde pågår nu arbetet med att ta fram verksamhetsanalyser, som ska ligga till grund för arbetet med bemanningsplanen. Under andra kvartalet 1997 beräknas förvaltningen kunna redovisa en fullständig bemanningsplan. Efter styrelsens beslut påbörjas sedan urvalsprocessen, som ska vara avslutad före årsskiftet 1997/1998.

Under 1997 kommer även ett förslag på samordnad utbildningsplan att kunna redovisas för styrelsen.

Samordnat med bemanningsprojektet bedrivs även ett omfattande arbete med att ta fram förslag på hur bl a matdistribution, post, telefon, städ och transporter ska organiseras och fungera i Sunderby sjukhus.

Samverkan med primärvården

Ett inledande arbete med en områdesvis diskussion om arbetsfördelningen mellan sjukhusvården och primärvården har påbörjats. Dessutom har olika arbetsgrupper påbörjat arbetet med organisation, bemanning m m av både

primärvårdsanknuten och från sjukhuset utlokaliserad verksamhet. Senare kommer även att utarbetas förslag till struktur för sjukvården i Luleå-Bodenområdet.

Tidsplanen för projektet är samordnad med bemanningsprojektet, varför förslag kommer att redovisas under våren 1997.

IS/IT

Inom detta område pågår omfattande projektarbeten dels inom de landstingsgemensamma informationssystemen, främst IS Vård och IS Infra-struktur, dels inom Sunderbyförvaltningen och dels inom Luleå-Boden-förvaltningen. För att få en samordnad ledningsstruktur för alla projekt oavsett inom vilken förvaltning projekten bedrivs har en samordningsgrupp bildats, med företrädare för alla tre förvaltningarna.

Flyttning

Ett program för hur flyttningen ska genomföras kommer att redovisas i slutet av 1996. Programmet kommer att ligga till grund för den områdesvisa planeringen av hur flyttningen ska genomföras.

Delårsrapport januari - augusti 1996 och årsprognos 1996

Landstingets verksamhetsplanering ska vara kontinuerlig och sammanhållen. Den består av målformulering, resursfördelning, uppföljning och utvärdering. I den årliga landstingsplanen fastställer landstingsfullmäktige mål och resurser för landstinget samt ramar för verksamheterna. I begreppet ramar inryms såväl krav och riktlinjer som ekonomiska ramar. Landstingsstyrelsen har landstingsfullmäktiges uppdrag att ansvara för att verksamheten bedrivs enligt de mål och ramar som landstingsfullmäktige har bestämt, samt enligt gällande lagar och författningar.

Uppföljningen av de ekonomiska ramarna sker i form av delårsrapporter som redovisas i juni, oktober och december. Rapporterna innehåller prognoser över förvaltningarnas ekonomiska resultat i förhållande till budget.

Resultaträkning

Verksamhetens nettokostnader beräknas minska med 282 mkr jämfört med utfall 1995. Förklaringen till detta är främst kommunernas övertagande av omsorgen om psykiskt utvecklingsstörda från årsskiftet 1996.

Avtalet med länets kommuner om övertagande av verksamhet innebär att landstinget 1996 sänkte skattesatsen med 1,37 kr per skattekrona. Samtidigt höjdes skatten vid årsskiftet med 0,65 kr. Detta innebär att skatteintäkterna beräknas i jämförelse med 1995 minska med 177 mkr. Landstinget har efter genomförd skatteväxling och skattehöjning 1996 en skattesats på 9,48 kr per skattekrona. Detta är landets näst lägsta nivå och 0,69 kr under snittet i riket.

Riksdagens beslut om nytt statsbidragssystem innebär när systemet är helt genomfört år 2000 att landstingets årliga statsbidrag minskar med 184 mkr. Minskningen sker genom en successiv nedtrappning av generella statsbidrag som för 1996 beräknas till 45 mkr.

KONCERNRESULTATRÄKNING			
	Utfall	Jan	Prog-
	- aug	nos	Utfall
	1996	1996	1995
Verksamhetens intäkter	496	745	841
Verksamhetens kostnader	-2757	-4136	-4514
Verksamhetens nettokostnad	-2261	-3391	-3673
Skatteintäkter	1710	2564	2741
Generella statsbidrag	612	918	963
Finansiella intäkter	91	137	149
Finansiella kostnader	-3	-5	-8
Resultat efter skatteintäkter o fin netto	149	223	172
Avskrivningar	-137	-206	-208
Förändring av eget kapital	12	17	-36

Resultaträkningen för helåret pekar på en ökning av det egna kapitalet med 17 mkr. Jämfört med budget innebär detta ett underskott med 14 mkr. Det negativa utfallet mot budget beror huvudsakligen på lägre skatteintäkter än beräknat.

Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen visar varifrån de likvida medlen kommer och hur de avvänts. Likvida medel har under de första åtta månaderna ökat med 22 mkr och uppgick vid augusti månads utgång till 1 545 mkr. Landstingets likviditet utgjorde 1 447 mkr medan bolag och stiftelser svarade för resterande 98

FINANSIERINGSANALYS			
	Utfall	Jan	Prog-
	- aug	nos	Utfall
	1996	1996	1995
Årets resultat enligt resultaträkningen	13	17	-36
Årets avskrivningar	137	206	208
Förändring kapitalbindning	16	64	114
Försäljning av anläggningstillgång			28
Ökning pensionsskuld	87	131	86
Summa tillförda medel	252	417	400
Nettoinvesteringar	-227	-341	-322
Förändr långfristiga fordringar/skulder	-3	-3	-9
Summa använda medel	-230	-344	-331
Förändring av likvida medel	22	73	69
Likvida medel vid periodens slut	1545	1596	1523

mkr. Under resterande del av året beräknas likviditetsnivån närma sig 1 600 mkr.

Nettoinvesteringar har under perioden januari till augusti gjorts med 227 mkr. Investeringarna har huvudsakligen skett i projektering och byggnation av Sunderby sjukhus, inköp av medicinskt teknisk utrustning och IT-utrustning.

För 1996 har Sunderby sjukhus tillförts investeringsmedel på 350 mkr. Av det tilldelade beloppet beräknas 250 mkr förbrukas fram till årsskiftet. Av de tilldelade projektmedlen för hela Sunderbyprojektet på 1 516 mkr beräknas 450 mkr vara upparbetat vid årsskiftet. Detta motsvarar en upparbetningsgrad på 30 procent av de totalt tilldelade medlen.

Balansräkning

Pensionsskulden har av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA) beräknats till 2 517 mkr. Av pensionsskulden utgörs ca 35 procent skuld till redan pensionerad personal och ca

65 procent utgör skuld till nu aktiv personal. Pensionsskulden beräknas under året öka med 131 mkr eller 5 procent. Denna i jämförelse med tidigare år måttliga ökningstakt är framförallt beroende på låg inflations- och räntenivå samt förfinad beräkningsteknik.

Årsprognosen visar på en ökning av det egna kapitalet med 17 mkr, vilket förbättrar soliditeten eller egenfinansieringsgraden från 4 till 5 procent.

BALANSRÄKNING			
	Utfall Jan - aug 1996	Prog- nos 1996	Utfall 1995
Tillgångar			
Likvida medel	1545	1596	1523
Övriga	156	177	191
Anläggningstillgång	1748	1793	1681
Summa tillgångar	3450	3567	3395
Skulder och eget kapital			
Kortfristiga	684	770	717
Långfristiga	85	68	97
Pensionsskuld	2517	2561	2430
Eget	163	168	151
Summa skulder och eget kapital	3449	3567	3395
Soliditet %	5%	5%	4%

Personal

December 1995 hade landstinget 10 606 anställda med 40 procents sysselsättningsgrad eller mer. Vid utgången av augusti månad 1996 var motsvarande siffra 9 074.

Minskningen med 1 532 anställda beror i huvudsak på kommunernas övertagande av ansvaret för omsorger om psykiskt utvecklingsstörda från årsskiftet 1995 samt övriga neddragningar inom landstingsverksamhet.

Regional utveckling

Landstingets ökade engagemang för regional utveckling har under 1996 bland annat omfattat följande engagemang.

Tillsammans med Landstingsförbundet och SCB har landstinget sammanställt statistik om Norrbotten i boken Fakta och perspektiv. Uppgifterna ska bidra

till debatt och ge underlag för beslut om mål och samverkan kring länets utveckling.

Landstinget deltar i genomförandet av EUs strukturfondspolitik, dels genom medverkan i de regionala beslutsgrupperna och dels genom medfinansiering och deltagande med egna projekt. Exempelvis har medel beviljats ur Mål 6-programmet till ett projekt i teleradiologi från Kalix sjukvårdsförvaltning. Norrbottens Turistråd AB ansvarar för genomförandet av samtliga åtgärder för utveckling av turism inom Mål 6-programmet.

Landstinget har fastställt mål inom mediaområdet i det mediepolitiska program som antogs av landstingsfullmäktige i maj 1996. Den regionala mediepolitiken ska stärka norrbottningarnas kulturella välfärd och bidra till den regionala utvecklingen.

I maj 1996 antog landstingsfullmäktige även ett miljöpolitiskt program som slår fast att god miljö är en viktig välfärds- och attraktionsfaktor för Norrbotten. Landstinget ska i sin verksamhet och i samverkan med andra bidra till att den behålls och förbättras. Miljöhänsyn ska vara ett naturligt inslag i alla landstingets verksamheter.

Hälso- och sjukvård

Sköterskestrejken under december 1996 innebar att över 3 600 besök/undersökningar och 750 operationer inställdes eller senarelades.

Första halvåret 1996 har mycket handlat om att hantera denna situation och så snabbt som möjligt erbjuda berörda pati-

enter behandling. Effekterna blev störst vid sjukhusen i Luleå, Boden och för den köpta vården i Umeå där strejken pågick längst och medförde flest inställda operationer och undersökningar. Resultatet har dock blivit att landstinget under denna tidsperiod inte kunnat leva upp till de väntetider som gäller enligt vårdgarantin. Bedömningen är att strejkens effekter i form av längre väntetider kommer att märkas året ut.

Förvaltningsredovisning		
	Års- prognos	Avvikelse mot budget
Landstingsstyrelsen	4,6	4,6
Landstingshälsan	-0,5	-0,5
Luleå-Boden	-10	-10
Sunderbyn	5	5
Primärvården Luleå	3,3	3,3
Primärvården Boden	3,2	3,2
Gällivare	-2	-2
Kiruna	-1,6	-1,6
Piteå	2,5	2,5
Kalix	-2	-2
Tandvården	-1,5	-1,5
Utbildningen	0,6	0,6
Landstingsfastigheter	4	0
Länsservice	1,6	-0,9
Summa	7,2	0,7
Finansiering	-0,7	-19
Totalt landstinget	6,5	-18,3
Länstrafiken Norrbotten AB	12,4	2,5
Stiftelsen Norrbottensteatern	0,3	-0,3
Stiftelsen Norrbottens Museum	0	-0,1
Stiftelsen Norrbottensmusiken	0,2	0
Matservice i Kalix AB	0,4	0,6
Norrbottens Turistråd AB	3,5	2,9
Matlaget i Gällivare AB	0,5	0,2
Fastigetsbolaget Spiggen AB	0,3	0,2
Eliminering	-7	-1,9
Totalt koncernen	17,1	-14,2

Förvaltningarnas extrakostnader för att ta igen uppskjutna operationer och undersökningar är minst 10 mkr.

Rehabiliteringsverksamheten

Under våren har tioåriga avtal träffats med sjukhuskommunerna, utom Gällivare, om rehabiliteringsverksamheten. Avtalen träder i kraft 1 januari 1997 och innebär att antalet vårdplatser på rehabiliteringsavdelningarna minskar från 215 till 140 platser. Av dessa finansieras 50 av landstinget.

Sunderbyn

Leverans av arbetshandlingar till generalentreprenören följer den av styrelsen, i början av året, godkända leveranstidsplanen, vilket innebär att ca 85 procent av projekteringsarbetet har fullgjorts i slutet av året. Enligt tidsplanen ska hela projekteringen vara avslutad vid halvårsskiftet 1997.

I takt med leverans av ritningar växer sjukhuset fram. I dag ser man taket på den första vårdflygeln, som är fyra våningar hög och bakom den pågår byggande av innerväggar i psykiatribyggnaden. Övriga vårdflyglar liksom hälften av den stora behandlingsbyggnaden är idag uppe på tredje eller andra våningen. I resterande delar pågår byggnation av skyddsrum m m i källarplanet. Hösten 1997 beräknas hela sjukhuset vara under tak.

Samtidigt med att byggnationen av sjukhuset fortskrider har det omfattande utvecklingsarbetet påbörjats med bemannings- och utbildningsplan, inventarier/utrustning, IS/IT, flyttningsplan samt samverkan mellan primärvård och sjukhusvård.

I början av året beslutade landstingsstyrelsen samordna ledningen av Sunderbyförvaltningen och Luleå-Bodenförvaltningen genom utseende av en gemensam förvaltningschef.

Som en följd av samordnad ledning har utvecklingsarbetet fördelats mellan förvaltningarna för att bli undvika dubbelarbete. Sunderbyförvaltningen tillhandahåller kvalificerad utredningspersonal samt svarar för aktivitets- och tidsplanering, medan Luleå-Bodenförvaltningen svarar för det verksamhetsmässiga innehållet.

Tandvård

Riksdagen har beslutat om att från den 15 oktober 1996 införa en ny och kraftigt omstrukturerad tandvårdstaxa. Vidare aviseras en avveckling av tandvårdsförsäkringen från den 1 januari 1998.

Vuxentandvården har under första halvåret minskat antalet tandläkartimmar med 5 000 och beräknas under resterande del av året minska med ytterligare 2 000 timmar i jämförelse med tidigare år, dvs en minskning med sex procent på helår.

Förvaltningen fortsätter anpassningen av lokalytor och personal till en krympande intäktsnivå. Svårigheten är dock att kunna förutsäga hur mycket efterfrågan av tandvård kommer att påverkas av den omstrukturerade taxan samt av det faktum att patienterna från 1998 får betala hela kostnaden själv.

Utbildning

Antalet studerandeveckor för 1996 beräknas uppnå 98 procent av budgeterad nivå. Vårdhögskolans reguljära utbildning inklusive fristående kurser beräknas nå budgeterad volym medan omvårdnadsprogrammet redovisar en fortsatt minskning av antalet studerande och når endast 91 procent av budget.

Högskoleverket presenterade under våren en utvärdering av utbildningsprogrammen vid landets vårdhögskolor. Av totalt 113 utbildningsprogram vid 31 skolor var 61 procent högskolemässiga och 17 procent bedömdes ha förutsättningar att utveckla utbildningen. Resterande 22 procent fick betyget ej högskolemässig. Vid Vårdhögskolan i Boden var det endast en linje av fyra som ansågs fylla kraven för högskolemässighet.

Utbildningsnämnden beslutade i maj 1996 att tillskjuta 2,5 mkr för att förstärka personalkompetensen vid Vårdhögskolan. Arbetet med att öka antalet disputerade lärare, förbättra forskningsanknytningen och öka samarbetet med högskolan i Luleå har påbörjats under våren.

Stiftelser och bolag

Samtliga bolag och stiftelser indikerar i sina prognoser positiva årsresultat.

Länstrafiken beräknar att uppnå ett positivt resultat på 12 mkr vilket är 2 mkr bättre än budget.

Det är fortsatt goda intäkter från framförallt godstrafiken samt en låg kostnadsökning för ingångna trafikavtal med externa bussbolag som genererar överskottet.

Norrbottnesteaterns årsprognos pekar på ett positivt resultat på 0,3 mkr vilket är 0,3 mkr sämre än budget. Stiftelsen har kortsiktigt kunnat förbättra sin ansträngda likviditet genom att utnyttja förskottsbetalning från länsstyrelsen för bidrag till köp av utrustning. Detta är dock ingen långsiktig lösning för att skapa balans mellan kostnader och intäkter.

Uppföljning av vårdgarantin

Förvaltningarna har redovisat antal väntande och väntetider för de diagnoser som omfattas av vårdgarantin per den 1 september 1996. I följande tabeller redovisas situationen per den 1 juni och 1 september 1996.

Kranskärlsutredning

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	130	12
	1 sept	135	12

Total ledplastik i höftled

Förvaltning	Datum	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
		Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	40	19	4	>30
	1 sept	8	12	12	>15
Gällivare	1 juni	30	24-32	2	
	1 sept	44	32	3	>40
Piteå	1 juni	2	12	3	20-70

	1 sept	7	20	3	88
Kalix	1 juni	16	24	1	36
	1 sept	11	24	2	36

Total ledplastik i knäled

Förvaltning	Datum	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
		Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	43	26	5	>50
	1 sept	16	16	4	>20
Gällivare	1 juni	21	24-32		
	1 sept	30	32	1	>40

I Luleå-Bodenförvaltningen har både antalet väntande och väntetiderna minskat markant för höft- och knäplastiker sedan föregående mätning. Förvaltningen klarar t o m vårdgarantins krav på längsta väntetid för höftplastik. I övrigt är väntetiderna betydligt över tre månader.

Gråstarr

Förvaltning	Datum	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
		Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	43	>12		
	1 sept	181	12	223	52
Gällivare	1 juni	20	10-12	114	ca 30
	1 sept	2	1	131	2-25
Piteå	1 juni	24	8	80	30
	1 sept	5	8	82	25

Luleå-Bodenförvaltningen har redovisat felaktigt antal väntande per 1 juni. Samtliga förvaltningar klara vårdgarantins krav för prioriterade patienter.

Gallsten

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	57	16-24
	1 sept	66	16-24
Gällivare	1 juni	8	12-14
	1 sept	16	8-12
Kiruna	1 juni	10	15-17
	1 sept	6	6-8
Piteå	1 juni	16	14-21
	1 sept	18	20
Kalix	1 juni	11	12-14
	1 sept	8	9-12

Gällivare, Kiruna och Kalix klarar vårdgarantins krav på längsta väntetid.

Ljumskbräck

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
-------------	-------	----------------	-------------------

Luleå-Boden	1 juni	57	16-24
	1 sept	97	16-24
Gällivare	1 juni	22	24-32
	1 sept	29	16-20
Kiruna	1 juni	10	15-17
	1 sept	6	4-6
Piteå	1 juni	11	18->
	1 sept	18	20
Kalix	1 juni	7	8
	1 sept	3	4-6

Kiruna och Kalix klarar vårdgarantins krav på längsta väntetid.

Godartad prostataförstoring

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	21	16
	1 sept	21	16
Gällivare	1 juni	9	12-16
	1 sept	16	12-16
Kiruna	1 juni	12	14-16
	1 sept	8	4-6
Piteå	1 juni	11	13-34
	1 sept	15	24
Kalix	1 juni	5	14
	1 sept	3	8-10

Kiruna och Kalix klarar helt vårdgarantins krav på längsta väntetid.

Urininkontinens hos kvinnor

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	43	32
	1 sept	54	32
Gällivare	1 juni	4	1-4
	1 sept	4	7-17
Piteå	1 juni	0	0
	1 sept	1	8
Kalix	1 juni	8	4-6
	1 sept	2	4-6

I Luleå-Boden använder man sig av en ny operationsmetod som de flesta patienterna väljer. Denna metod behärskas endast av en läkare, vilket medför långa väntetider. Fler läkare ska dock lära sig metoden, varför väntetiderna kan förväntas minska.

Prolaps (framfall)

Förvaltning	Datum	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Luleå-Boden	1 juni	47	24
	1 sept	54	24
Gällivare	1 juni	27	4
	1 sept	24	12

Piteå	1 juni	0	0
	1 sept	5	1-8
Kalix	1 juni	3	6
	1 sept	2	4-6

Piteå och Kalix klarar helt vårdgarantins krav på längsta väntetid.

Utprovning av hörapparat

Hörcentral	Datum	Omfattas av vårdgarantin		Omfattas ej av vårdgarantin	
		Antal väntande	Väntetid (veckor)	Antal väntande	Väntetid (veckor)
Boden	1 juni		Klarar garantin		Klarar garantin
	1 sept		Klarar garantin		Klarar garantin
Luleå	1 juni		Klarar garantin		Klarar garantin
	1 sept		Klarar garantin		Klarar garantin
Gällivare	1 juni	12	14	91	32
	1 sept	3	12	80	40
Kiruna	1 juni	8	12	60	40
	1 sept	2	12	62	40
Piteå	1 juni		Klarar garantin		Klarar garantin
	1 sept		Klarar garantin		Klarar garantin
Kalix	1 juni		Klarar garantin		Klarar garantin
	1 sept		Klarar garantin		Klarar garantin

Samtliga hörcentraler klarar vårdgarantins krav på längsta väntetid för prioriterade patienter.

Kommentar

En patient som får tid för ett större ingrepp, t ex en höftledsplastik, strax före sommaren kan välja att vänta med ingreppet till efter sommaren. Detta är en förklaring till variationerna.

Väntetiderna redovisas delvis på olika sätt. En del verksamheter redovisar intervall, t ex 8 - 12 veckor, medan andra redovisar medelvärden, t ex 10 veckor. Den lägsta värdet kan visa den kortaste väntetid som erbjuds, medan det högsta värdet visar den längsta tid en patient fått vänta. Den längre tiden kan bero på att patienten av olika skäl själv bett att få senarelägga ingreppet.

Uppdrag

Styrelsen har uppdragit åt landstingsdirektören att till styrelsesammanträdet i december komplettera uppföljningen av vårdgarantin med produktionsstatistik.

Vårdens svåra val

I takt med att debatten om de politiska besluten kring besparingar och förändringar av vården blir alltmer intensiv ökar behovet av ökad kunskap och en bred folklig diskussion om prioriteringarna inom hälso- och sjukvården. För att kunna diskutera såväl det växande gapet mellan resurstillgångar och vård efterfrågan som prioriteringar och nödvändiga förändringar, måste frågorna

tydliggöras och kunskap spridas - inte bara i de politiska partierna utan också bland patienter, anhöriga, personal och övrig befolkning.

Efter en modell från Västerbottens läns landsting har ett studiematerial som riktar sig till allmänheten tagits fram. Materialet har granskats och anpassats till Norrbottens förhållanden.

Kontakt har också tagits med studieförbunden och fyra av dem - Vuxenskolan, Medborgarskolan, TBV och ABF - har förklarat sig intresserade av att satsa på en bred studiecirkelverksamhet i hela länet. Materialet vänder sig i första hand till allmänheten men kan också utgöra underlag vid arbetsplats-träffar inom landstingets olika verksamhetsområden.

Utöver expertmedverkan från bl a landstingets kansli, behövs planering och beredskap hos partigrupperna i landstingsfullmäktige för den politiska återkopplingen. Studiematerialet belyser prioriteringarna inom hälso- och sjukvården som ju grundar sig på politiska beslut. Frågorna och synpunkterna från cirkeldeltagare och allmänhet kan därför kräva politiska svar och synpunkter.

Yttrande över delbetänkandet (SOU 1996:27) En strategi för kunskapslyft och livslångt lärande

Utbildningsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som avgetts av Kommittén om ett nationellt kunskapslyft för vuxna. Kommitténs uppdrag har i detta första steg varit att förslå mål för ett nationellt kunskapslyft för vuxna och bedöma behovet av utbildning för vuxna.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 1 november 1996. Eftersom nästa sammanträde med fullmäktige infaller vid en senare tidpunkt har styrelsen avgett landstingets yttrande enligt följande:

Sammanfattning

- 1 Den statliga politiken måste ge möjligheter till kompetenshöjning för hela befolkningen, sett ur både geografisk och demografisk synvinkel.
- 2 Detta innebär att nya lösningar måste provas och uppmuntras samt att villkoren för olika typer av utbildning måste stödja kompetenshöjning i olika former.
- 3 De stora skillnaderna mellan olika delar inom länet och landet måste åtgärdas.
- 4 Ett annat är att stödnivån bör vara densamma i all kunskapslyftsutbildning, gymnasieutbildning, komvux, statens skolor för vuxna och folkhögskolor. De studier som bedrivs i distansform måste ha rätt till samma stöd.
- 5 En stark samordning mellan arbetsmarknads- och utbildningspolitiken måste göras.
- 6 Ett sk friår bör kopplas samman med krav på utbildningsåtgärder.

Inledning

Ett kunskapslyft i nationen är av största vikt för den framtida utvecklingen. Inom landet finns det stora regionala skillnader som bör uppmärksammas speciellt. Dessa regionala klyftor har utökats under ett antal år p g a den stat-

liga politiken. Skattereformerna, skatteutjämningsystemet, de statliga besparingarna samt många avregleringar har bidragit till dessa ökade regionala skillnader.

Norrbottens län är en av de län i Sverige som står inför en svår situation, vilket ett otal indikationer visar på. Norrbottens län har t ex, trots en hög utgångsnivå, den snabbaste ökningen av arbetslösheten. Länet har dessutom en ogynnsam näringslivsstruktur och står inför en övervägande risk för en ny utflyttningsvåg.

Kompetenshöjning för hela Sverige

En annan bekymmersam punkt för länet är att utbildningsnivån ligger under riksgenomsnittet. Norrbotten har i jämförelse med riket ca fyra procentenheter färre människor som överhuvudtaget har en eftergymnasial utbildning. Även när det gäller FoU ligger Norrbotten på en låg nivå med endast sju årsverken per 1 000 heltidsanställda, vilket kan jämföras med Sveriges genomsnitt på 16 årsverken per 1 000 sysselsatta.

Mest alarmerande är kanske de betydande inomregionala skillnaderna i länets utbildningsnivå. Färre än 5 procent av pojkarna i Överkalix har inom tre år gått vidare till högskolestudier. Motsvarande siffra för flickorna i Boden är drygt 45 procent.

Ovanstående exempel är speciellt oroväckande inför framtidens ökande krav på kompetens och utbildning. Redan nu ser man att det är de lågutbildade som har de största svårigheterna att finna nya arbeten. Det finns dessutom ett samband mellan låg utbildningsnivå och hög arbetslöshet, vilket gör att vissa kommuner brottas med betydande problem.

De stora skillnaderna mellan olika delar inom länet och landet beror på en mängd olika faktorer. Förutom att uppmärksamma frågor kring infrastrukturen, såsom möjligheter till distansundervisning, är det viktigt att långsiktigt arbeta med attityderna till utbildning. Inte minst viktigt är detta arbete i kommuner där det finns en svag studietradition och svaga övriga incitament för att gå vidare i utbildning.

Det är därför av största vikt att den statliga politiken ger faktiska möjligheter till kompetenshöjning för hela befolkningen, sett ur både geografisk och demografisk synvinkel.

Kunskapslyft och livslångt lärande

Att uppmuntra människor att ta steget till olika former av kompetenshöjning innebär att man måste tillhandahålla de kunskapsmässiga och andra nödvändiga förutsättningar som behövs för att kunna delta i det livslånga lärandet. Det är viktigt att utarbetande av villkoren kring detta, t ex rätt till tjänstledigheter och studiemedel stödjer detta syfte.

För att genomföra livslångt lärande gäller det att bygga vidare på de lokala och regionala förutsättningar som redan finns. Det är viktigt att i största möjliga mån överbrygga problemen med långa avstånd till nuvarande utbildningsinrättningar. Därför måste man uppmuntra och stödja distansundervisning, ge tekniska förutsättningar, använda kommunala resurscentra m m. Man bör också bygga ut olika former av lokalt lokaliserade högskoleutbildningar med

förhoppningen att man sedan kan gå vidare till en fullständig högskoleutbildning.

Som ett led i att ge individen möjlighet att utvecklas måste också de olika alternativa utbildningsvägarna vävas in i en strategi för kunskapslyft och livslångt lärande. De traditionella utbildningsvägarna är inte det optimala sättet för alla människor. Därför måste andra utbildningslösningar som folkhögskolor, utländsk utbildning, kortare kurser m m alla ges möjlighet att tävla med de traditionella vägarna. Ett led i detta är att utöka andra utbildningsvägars möjligheter att ge högskolebehörighet. Ett annat är att stödnivån bör vara densamma i all kunskapslyftsutbildning, gymnasieutbildning, komvux, statens skolor för vuxna och folkhögskolor. De studier som bedrivs i distansform måste ha rätt till samma stöd.

För att uppnå en effektiv kompetenshöjning är det av yttersta vikt att samspelet mellan ungdomsutbildningen, de vuxnas kunskapslyft och det livslånga lärandet fungerar på ett effektivt och uppmuntrande sätt. Ett exempel är att en komplettering av de tvååriga gymnasielinjerna till en treårig måste vara lättillgänglig i hela landet. Om man ser på Norrbottens behov ser man att 67 procent av den vuxna befolkningen inte har högre utbildning än tvåårig gymnasieskola, jämfört med riksgenomsnittets 63 procent.

Samordning med arbetsmarknadspolitiken

Ett speciellt problem i diskussionen kring arbetsmarknadspolitiken och kunskapslyft är vilken slags avgränsning som ska finnas mellan dessa. Till och börja med är det viktigt att villkoren för individen likställs mellan olika former av utbildning. En samordning mellan dessa typer av utbildning måste också ske för att undvika att människor inte får rätt hjälp eller att befintliga resurser inte utnyttjas till fullo.

För att lindra arbetslöshetsproblemet har ett förslag om s k friår diskuterats. Genom att koppla samman ett sådant år med ett krav på utbildningsåtgärder, kan man uppmuntra människor till en kompetenshöjning, samtidigt som man uppnår en sysselsättningseffekt. Det är viktigt att en sådan rättighet kopplas till villkor som ekonomiskt möjliggör ett friår.

Ett sådant förslag skulle kunna genomföras genom försöksverksamhet i Norrbottens län.

Landstingets roll

För att kunna utvecklas och skapa nya arbetstillfällen är det av största vikt att det sker en satsning på kompetenshöjning inom länet. Denna satsning kan ske på flera olika plan; både inom näringsliv, utbildningsorgan och kommuner. Det krävs dock att arbetet underlättas i största möjliga mån och i det arbetet är landstinget en stark resurs både som det enda regionala folkvalda organet och som huvudman för utbildningar. Det är viktigt att en lokal och regional samordning och samverkan sker mellan länets olika aktörer för att säkerställa kvalitet och utbud samt skapa utrymme för en positivare attityd till utbildning.

Framtida arbetet

Inför kommitténs slutbetänkande är det viktigt att den helhetssyn som diskuteras också kommer fram i slutförslaget. Det gäller att hela den verklighet som

en individ möter underlättar och stöder ett beslut att på något sätt höja sin kompetens. Detta innebär att kommitténs framtida arbete är av största vikt och det är först när alla förutsättningar är klar som en helhetsbedömning av förslaget kan göras.

Yttrande över slutbetänkandet (SOU 1996:102) TUFF - Teckenspråksutbildning för föräldrar

Utbildningsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som avgetts av Utredningen om utbildning i teckenspråk för föräldrar till döva barn m m. Utredningens uppgift har varit att utreda frågor kring utbildning i teckenspråk för föräldrar till döva, dövblinda och hörselskadade barn samt till andra barn med motsvarande behov av teckenspråk för kommunikation.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 1 november 1996. Eftersom nästa sammanträde med fullmäktige infaller vid en senare tidpunkt har styrelsen avgett landstingets yttrande enligt följande:

Landstinget delar utredningens uppfattning att det behövs en sammanhållen teckenspråksutbildning för föräldrar till döva barn m m och stödjer därför utredningens förslag.

Det är viktigt att ledningsansvaret läggs på det regionala kunskapscentret och inte på dem som anordnar utbildningarna. I centret är både landsting och brukarföreträdare representerade.

Utbildning i teckenspråk för syskon till döva finns och är förlagd till specialskolan. Kristinaskolan i Härnösand svarar för den norra regionen. Det är viktigt att man vid en eventuell sammanslagning av anslagen kan fortsätta med denna form av utbildning för syskon. Det ger positiva sociala bieffekter att få vistas på det döva syskonets skola och uppleva dess situation.

Utredningen säger att utbildningen ska bygga på den introduktion som landstinget erbjuder föräldrarna inom ramen för sitt habiliteringsansvar. Det är bra att man preciserat landstingets ansvar till att vara en introduktion.

Bolagsordning och aktieägaravtal för bolaget I Norrbotten AB

Landstingsfullmäktige, § 65-96, har beslutat att landstinget ska vara delägare i bolaget I Norrbotten AB och samtidigt godkänt bolagets syfte och verksamhetsinriktning. Vidare har uppdragits åt styrelsen att besluta om aktieteckning i bolaget samt att godkänna slutlig bolagsordning och aktieägar-avtal.

I förslaget till bolagsordning och aktieägaravtal får bolaget ett aktiekapital på 450 tkr samt ett fritt eget kapital i form av reservfond på 450 tkr. Varje ägare betalar det dubbla nominella värdet för varje aktie, av vilket hälften avser aktiekapital och hälften hänförs till reservfonden. Landstingets andel är 149 aktier av 450.

Förslaget innehåller också en betalningsplan, där bolagets faktiska kostnader, när i tiden dessa uppstår samt den eftersläpning som strukturfondsfinansieringen innebär vägts samman. Landstinget kommer enligt denna att kunna

köpa tjänster och produkter för ca 13 000 tkr inom ramen för ett separat avtal med bolaget.

Styrelsen har beslutat enligt följande:

- 1 Landstinget tecknar 149 aktier för 298 tkr i bolaget I Norrbotten AB.
- 2 Förslaget till aktieägaravtal och bolagsordning godkänns.
- 3 För inköp av tjänster och produkter under 1996 avsätts en ram på 4 077 tkr.

Deklaration om regionalism

Inför Assembly of European Regions (AERs) årliga generalförsamling har en preliminär deklARATION om regionalism skickats ut för ställningstaganden i medlemsregionerna. Deklarationen kommer att fastställas på generalförsamlingen den 3 december 1996.

Syftet med deklARATIONEN är ytterst att stärka regionernas ställning på olika sätt. Förslaget tar upp olika definitioner och koncept för regioner, vilket bl a innefattar att en region definitionsmässigt ska utgöra en representativ församling. En annan viktig ståndpunkt är att subsidiaritetsprincipen ska gälla.

Styrelsen har beslutat att för landstingets del instämna i deklARATIONEN.

Deklarationen är inte något juridiskt bindande dokument, utan ska utgöra ett politiskt referensdokument för AERs medlemmar.

Medverkan i Swedish Centre i Murmansk

CEN TEK och Norrbottens Handelskammare har av näringslivet och Länsstyrelsen i Norrbotten ombetts ta fram ett förslag till en svensk plattform i nordvästra Ryssland.

Ett förslag om bildande av ett center i Murmansk - Swedish Centre - har arbetats fram. Centret ska användas för att öka det svenska näringslivets möjligheter för utveckling av marknaden i nordvästra Ryssland. I ett första steg ska centret vara inriktad på att assistera norrbottniska företag.

Landstinget har fått en förfrågan om deltagande i centret under minst en tvåårsperiod. Avgiften beräknas liggas på ca 70 000 kr per år och för den summan får landstinget tillgång till åttio timmar service från Swedish Centre samt fortlöpande information m m.

Styrelsen har beslutat att landstinget ska medverka i Swedish Centre i Murmansk under en tvåårsperiod och för det ändamålet anvisat 140 000 kr ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Medfinansiering av strukturfondsprojekt

Leader II

LEADER II är ett program inom vilket sk LAG-grupper genom lokalt förankrade och drivna projekt ska skapa arbetstillfällen och utveckla sitt avgränsade område. Efter ett uttagningsförfarande har regeringen godkänt ett antal LAG-grupper som mottagare av EU-medel inom LEADER-programmet.

Norrbottnens län berörs av två av de utsedda grupperna, nämligen Skogslandet och Inlandslaget. I och med godkännandet kommer EUs strukturfonder att finansiera hälften av deras budget.

Landsbygdsutveckling är en viktig grund för arbetet med att utveckla hela länet. Med ett stöd till ovanstående LAG-grupper kan landstinget med relativt små medel få till stånd en starkt lokalt förankrad utveckling som har stora möjligheter att skapa arbetstillfällen. Styrelsen har därför beslutat att bevilja bidrag på totalt 2,4 mkr till Skogslandets LAG-grupp, fördelat på 600 000 kr per år under 1996 - 1999, samt på totalt 1 mkr till Inlandslaget, fördelat på 250 000 kr per år under 1996 - 1999.

Ledarutveckling för kvinnor i Norrbottens län

Högskolan i Luleå ska genomföra ett projekt om ledarutveckling genom mentorskap. Målgruppen är kvinnliga ledare i företrädesvis näringslivet. Projektet omfattar 18 deltagare som vardera får 20 utbildningsdagar, 10 kvällsföreläsningar samt tillgång till en mentor. Projektet förväntas stödja och förnya ledarskapet i länet samt skapa goda förebilder för kommande ledare.

Ett stöd till Norrbottens framtida ledare är största vikt inför länets framtida utveckling. Genom detta projekt lyfts kvinnliga ledare fram samtidigt som man utnyttjar den kompetens som redan finns i länet. Utvärderingar av tidigare genomförda projekt med liknande utformning har visat på goda resultat. Styrelsen har därför beslutat att bevilja bidrag med 80 000 kr under förutsättning att övrig nationell offentlig medfinansiering kan ordnas.

Motion under beredning

Följande motion är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 12/96 om ungdomsarbetslöshet kontra hög medelålder hos landstingets personal (v-gruppen)	Styrelsen 1997-02-27 Fullmäktige 1997-03-26

Remissyttranden

Följande handläggning planeras för inkomna remisser:

Yttrandet avser (yttrande till)	Senast	Handläggning
Gemensamma termer och definitioner för psykiatri (Spri)	1996-11-08	Inget yttrande avges
Hälso- och sjukvårdens informatik - Registrering av informationsobjekt som används för EDI i hälso- och sjukvården (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-11-26	Inget yttrande avges
Hälso- och sjukvårdens informatik - Meddelande för in- och utskrivning av patienter samt för konsultationer (Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)	1996-12-09	Inget yttrande avges
Hälso- och sjukvårdens informatik - Meddelande för utbyte av remiss- och svarsinformation för diagnostiska serviceenheter	1996-12-09	Inget yttrande avges

(Hälso- och sjukvårdsstandardiseringen)

Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

*Enligt beredningens förslag.***§ 187****Försäljning och återlämning
av bostadsrätter i Kalix och Kiruna**

Dnr 1272-96

Ärendebeskrivning

Tre bostadsrättslägenheter i Kalix och tre i Kiruna har utannonserats till försäljning.

Förening/lägenhet	Nr	Storlek	Anskaffad	Bokfört värde	Anbud
<i>HSBs bostadsrättsförening Manhem, Kalix:</i>					
Centrumvägen 58 B	53522	3 rok, 75 m ²	1969	5 687 kr	5
Centrumvägen 58 C	53525	3 rok, 75 m ²	1969	2 091 kr	4
<i>HSBs bostadsrättsförening Furuhem, Kalix:</i>					
Valhallavägen 67 B	52546	2 rok, 61,5 m ²	1969	7 655 kr	0
<i>Riksbyggens bostadsrättsförening Kirunahus 6, Kiruna:</i>					
Konduktörsgatan 9 A	63569	3 rok, 88 m ²	1977	9 198 kr	0
Konduktörsgatan 15A	63575	3 rok, 84,5 m ²	1977	8 998 kr	0
<i>Riksbyggens bostadsrättsförening Kirunahus 3, Kiruna:</i>					
Konduktörsgatan 12	63570	3 rok, 71 m ²	1995	5 371 kr	0

Försörjningsnämndens förslag, § 60-96

- 1 Lägenhet 53522 om 3 r o k, Centrumvägen 58 B i Kalix, säljs till Christer Sundqvist, Kalix, för 16 000 kr.
- 2 Lägenhet 53525 om 3 r o k, Centrumvägen 58 C i Kalix, säljs till Tommy Agurell, Kalix, för 16 150 kr.
- 3 Följande lägenheter återlämnas till bostadsrättsföreningen:
 - Lägenhet 52546 om 2 r o k, Valhallavägen 67 B Kalix
 - Lägenhet 63569 om 3 r o k, Konduktörsgatan 9 A Kiruna
 - Lägenhet 63575 om 3 r o k, Konduktörsgatan 15 A Kiruna
 - Lägenhet 63570 om 3 r o k, Konduktörsgatan 12 Kiruna

Beredningens förslag

Enligt försörjningsnämndens förslag.

Beslut

Försörjningsnämndens förslag bifalls.

Bilaga

1

Delegationsbeslut inom Sunderbyprojektet

Projektchefens beslut enligt särskild förteckning (dnr 5-96).

2

Övriga delegationsbeslut

Ordföranden har:

- Träffat avtal med Tomas Keisu om anställning som landstingsdirektör (dnr 21-96).
- Gett Landstingsförbundet, avdelningen för arbetsgivarfrågor, fullmakt att föra landstingets talan i mål A 187/96 i Arbetsdomstolen (dnr 1158-96).
- Beslutat att som humanitärt bistånd skänka överbliven utrustning till Rysslandshjälpen och Nicaraguagruppen (dnr 24-96).

Landstingsdirektören har träffat avtal med Mona Wilsson om tillsvidareanställning inom landstinget med tidsbegränsat förordnande som förvaltningschef vid Gällivareförvaltningen under tiden 1 september 1996 t o m 31 augusti 2000 (dnr 21-96).

Personaldirektören har:

- Träffat överenskommelse med FSA om facklig tid (dnr 12-96).
- Tvisteförhandlat med SHSTF om ogiltigförklaring av uppsägning av laboratorieassistenter samt om tolkning av lokalt LAS-avtal, varvid överenskommelse ej träffats (dnr 12-96).
- Tvisteförhandlat med SHSTF om ersättning vid patienttransport med helikopter, varvid överenskommelse delvis träffats (dnr 12-96).
- Träffat lokalt LAS-avtal med SHSTF (dnr 12-96).
- Träffat lokalt kollektivavtal med SHSTF om lön och allmänna anställningsvillkor m m (dnr 12-96).
- Beslutat om garantipensioner nr 50 - 52/95 och 1 - 18/96 (dnr 18-96).

Informationsdirektören har beviljat informationssekreterare Karin Lundholm tjänstledighet med lön för studier under tiden 28 augusti 1996 t o m 6 juni 1997 (dnr 1208-96).

3

Protokoll

Piteådirektionen	1996-08-21
Kulturutskottet	1996-09-04
Primärvårdsnämnden i Boden	1996-10-09
Försörjningsnämnden	1996-09-11
Luleå-Bodendirektionen	1996-09-12
Kalixdirektionen	1996-09-12
Piteådirektionen	1996-09-18
Tandvårdsnämnden	1996-09-18
Primärvårdsnämnden i Luleå	1996-09-18

4

Övrigt

Skrivelse från kung Carl XVI Gustaf med tack för landstingets bidrag till Stiftelsen Carl XVI Gustafs 50-årsfond för vetenskap, teknik och miljö. Bidraget har kanaliserats via Landstingsförbundet (dnr 1061-96).